

პიონეში

ქართული
ბიბლიოთეკა

12-13

1930

სახელგამი

საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) გენერალური მდივანი
ა. მ. ს. ტ ა ლ ი ნ ი

განათლების პირობა

მზე, წყალი და ჰაერი, — აი სამი მთავარი ჩვენს მოკვებში, რომელთა საშუალებით ვიბრძვით ჯანმრთელობის, ძლიერი კუნთების, ძალ-ღონისა და სიცოცხლის შესანარჩუნებლად.

მათ შორის წყალს უჭირავს საპატიო ადგილი. ის ინახავს ჩვენს კანს სუფთად და ამჯარებს მას, ამტკიცებს ნერვიულ სისტემას, ხელს უწყობს გულს სისხლის გატარებაში, აუმჯობესებს სხეულის მკვებადი უზრუნველყოფას.

ამიტომ, ბანაობა არის ყველაზე უფრო სასურველი გასართობი და ფიზკულტურის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო გავრცელებული ფორმა. მართალია, ჩვენში ჯერ ძალიან ცოტას და ცუდად ცურავენ, შორსა ვართ ნორვეგიისაგან, სადაც ცურვის სწავლება შეტანილია ყველა სკოლის პროგრამაში, როგორც სავალდებულო საგანი. იქ ყველა მოზრდილმა ზედმიწევნით იცის ცურვა.

ჩვენში უფრო კუთმბალაობენ წყალში, ან შემთხვევით თუ შეისწავლის თითოთოროლა ცურვას და ძლიერ იკავებს თავს წყალში, ტყუილ-უბრალოდ ჰკარგავს დროს, იღლებს.

ამ საქმის სათანადო დონეზე დასაყენებლად უწინარეს ყოვლისა უნდა მოგვარდეს—ცურვის სწავლების ფართოდ გაშლა ინსტრუქტორების საშუალებით, ზაფხულობით მდინარეებში, ხოლო ზამთრობით კი—ქალაქებში მოწყობილ სპეციალურ აუზებში. ასეთი აუზები უკვე მოწყობილია საბჭოთა კავშირის ზოგიერთ ქალაქში.

ლენინგრადსა და ხარკოვში ცურვის საქმე ძალიან ფართოდ არის დაყენებული, როგორც მოზრდილ, ისე მოზარდ მუსგებში.

კარგი ცურვა წყალში დიდხანს დარჩენის საშუალებას იძლევა.

კარგ მცურავებს მკერდი ყოველთვის განიერი აქვთ, ფილტვები ჯანსაღი, მაგარკუნთებიანი მკლავები, ფეხები და ხერხემალი.

გარდა ამისა, კარგ მცურავს ჩვენს ქვეყანაში დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლია იმ მხრივ, რომ აქ ძალიან ბევრია მდინარი და ლეღე, სადაც მათ უბედური შემთხვევის დროს ადვილად შეეძლებათ ადამიანს გადარჩენა დახრჩობისაგან.

ცუდი მცურავი ცურვის სრულიად არმოკლდეს ადვილად შეიძლება დახრჩოს: ცურვის ცოდნით გაამაბებული და დიმიდებული, ზოგჯერ შორდება ნაპირს დიდი მანძილით და ამრიგად ადვილად გადაეყრება ხელს. ამიტომ ცურვის დამწყებნი განსაკუთრებული სფრთხილით უნდა მიუღვდენ ამ საკითხს.

ცურვის დამწყებნი თანდათან უნდა გაშორდნენ ნაპირს, ისიც მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა მახლობლად არის კარგი და გამოცდილი მცურავი, ან ნავი, რომელიც გადაარჩენს დახრჩობისაგან. დიდი სფრთხილედ მართებს აგრეთვე იმათაც, ვინც დაავადებულია ფეხების კანკალით: ამით ბევრჯერ ნაპირთანაც დამარჩვალან კარგი მცურავები.

თუ ცობა ხნით ცურვამ გულის ძგერა გამოიწვია, აუცილებლად საქირთა რეგვისათვის მიმართოთ ექიმს. ვისაც გული დაავადებული აქვს, მან უნდა უარყოს არა მარტო ცურვა, არამედ ბანაობაც კი—როგორც მდინარეში, ისე ზღვაზე.

არც ზედმიწევნით ჯანმრთელებს მართებთ წყალში ზედმეტი ხნით დარჩენა და ცურაობით დაღლა.

ხშირად, მაგალითად, ბავშვები ერთიმეორის ეჯიბრებიან ცურვის დროს მდინარეში. ეს შეჯარბება ხშირად შემწვეულია ცურვის სუსტად მცოდნე ბავშვთა შორისაც, რომლებიც ჯერ კიდევ საკმაოდ ვერ მოლონიერებულან. ისინი ცდილობენ არ ჩამორჩნენ მოზრდილ ამბანაგებს და ასეთ შემთხვევებში ხშირად იხრჩობიან კიდევ.

ნაპირზე მთელი საათობით გაჩერება, ვართობა სილაზე, ან მოღზე, ვიდრე ტანი გაშრება, არ ვარგა. მავნებელია აგრეთვე წყალში გაჩერება მას შემდეგ, რაც სიცოცხის იგრძნობთ. ამ დროს საკირთა წყლიდან ამოხვიდეთ, ღონიერად შეიმშრალეთ ტანი და ჩქარა ჩაიცვათ.

აღნიშნულ მითითებათა დაცვით თავადან აკლუებული იქნება ბანაობის დროს მოსალოდნელი საფრთხე: —გაკიკება და სხვა ავადმყოფობანი. ამრკად, ნარსალური წესების დაცვით ბანაობა აუცილებლად მარგებელია ადამიანის ჯანმრთელობას დასაცავად და მის გამამტკიცებლად.

ამას უნდა ცდილობდეს ყოველი ჩვენგანი.

ექიმი ლ. ც.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

1. სოციალისტების მშენებელი XVI ურბილია	33-1	6. მამა, სდექი—ს. ერთაწმინდელი	83-12
2. ტურკისიმი, ტრაქტორსტოი	2	7. ცამეტი წლის ინფენერი—ბ. ჩხეიძე	14
3. დ. კლიაშვილი. შ. თ.	3	8. ორი თვე ბაღდათში—ქ. მელაძე	18
4. შეჯიბრება—ნ. ლორთქიფანიძე	4	9 მამის სიკვდილი—სანდრო ეული	20
5. საბჭოთა ცელონი—მანტ. ჩხიკვაძე	8	10. თამაქის მვენებლობა—ნ. იტრივი	22

—15 ივლისი

№ 12-13

პ ი ო ნ ე რ ი

ქელიწადი ქესუთე

1930

საქართველოს ბ. კ. ა. ცენტრალური და ტფილისის ბიურ-
გების და განათლების სახალხო განმანათლებლის სოციალურ
აღზრდის მთავარმართველობის ქურნალი ბავშვებისათვის

გაუმარჯოს სოციალიზმის გზაზე XV სტატიის

26 ივნისს გაიხსნა საქართველო კომუნისტური პარტიის (ბ) XVI ყრილობა, ეს ყრილობა შევა მსოფლიო რევოლუციური რევოლუციის ისტორიაში, როგორც მნიშვნელოვანი ფურცელი პროლეტარიატის გამართული განმარჯვებისა სოციალისტური აღმშენებლობის ფრონტზე. ანაბოთა კავშირის მუშათა კლასი და მშრომლები, რომლებიც მედგარ სოციალისტურ შეტევას აწარმოებენ ქაბის და სოფლის კაპიტალისტურ ნაშტებზე ლენინის დიდი პარტიის დროითი ძიდიან სოციალიზმის ახალი განმარჯვებისაკენ.

„ერთადერთი ნივთიერ ბაზა, — ამბობდა ლენინი — შეიძლება იყოს მსხვილი მანქანური მრეწველობა, რასაც შეუძლია მიწადმოქმედების რეორგანიზაცია... გინც ამას იგიწყებს, ის კომუნისტი არ არის.“

ქვეყნის ინტუსტრიალიზაციის ტემპების გაზლით, შეგნმა პარტიამ სასტიკი პასუხი გასცა მმარჯვენებს და მტყუყვეს, რომელნიც დაიბნენ მშენებლობის სიძნელეების გამო და ანტიოთ მოითხოვეს აღმშენებლობის სოციალისტური ტემპის მწელება.

პარტიამ ყურო აო ათხოვა მმარჯვენებს, რომლებაც ლენინის მებრძოლი ანდრძი დაივიწყეს.

ს. კ. ბ. (ბ) მე-XVI ყრილობისათვის ჩვენ გვაქვს „ტრუტისი, „სელმასტრიო“ მე-XVI ყრილობას ჩვენ გაზლილი საშოყველო მშენებლობით შეზღედი. უყვე შეზღებდა და გადაკეთებდა წარმოებას 11.125 საწარმოში, მიძღინარე წელს 61 რკინის გზა გააკეთო.

პარტიის ლენინურმა პოლიტიკამ უზრუნველყო სოციალიზმისაკენ სოფლის ძიოყული შემოტრიალება. ჩვენი პარტიის მე-XVI ყრილობისათვის ნიშნულია სოფლის სოციალისტურად გარდაქმნა და ბრწყინვალე წარმატებები. მთელ საბოთა კავშირში კოლექტივიზაცია ქმნილია დაახლოყვებით შვიდი მილიონი გლეხური მებრნეობა

(25%) ხოლო ძირითად მარცველულის რაიონებში — 40-50 პროცენტი. კოლექტივიზაციქმნილმა მებრნეობებმა დათესეს სავაზფულო თესვის კამპანიის დროს 40% სათესი ფართობისა. კოლმებრნეობანი საბოთა მებრნეობათის ერთად 1930 წელს მოგვეყვენ სასქონლო მარცველულობის პროდუქციის ძირითად ნაწილს.

„მემარცხენე“ გადახვევების აღგმვით, რასაც ადგილი ჰქონდა კოლექტივიზაციის საქმეში, ბრძოლით მთავარი საწიშოგების — მმარჯვენე გაღაბრის — წინააღმდეგე პარტია ამტიკებს და ამგარებს კოლექტივიზაციის წაომატებებს.

მსხვილი კოლექტიური მებრნეობა კოლმებრნეობათა სანიშნო მუშაობის მავალითებით ნათლად აჯერებს სარბ და საშუალო გლეხობას თავის უპირატისობაში.

მთლიან კოლექტივიზაციაზე დაყრდნობით ჩვენმა პარტიამ გაღმოსიროლა ყულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციის ლოზუნგი.

ამ უდიდეს ინტორიული ამოყანების პრაქტიკული გადაჭიოთ მივიდა პარტია თავის მე-XVI ყრილობაზე.

ლენინის პარტია ხელმძღვანელობს პროლეტარიატის მილიონებანი არმიებს შეტევას კაპიტალისტური ნაშთების აღმოსაფხვრელად და სოციალიზმის ასაშეებლად მსოფლიოს ერთ მეექვსედ ნაწილზე. ლენინელთა ფოლადისებურ იგების შემჭიდროებით და ბოლშევიკურ დისციპლინის კადვე უფრე განმტიკებით პარტია მიღწევს საბოლოო გამარჯვებას ამ უდიდეს ბრძოლაში.

გაუმარჯოს პროლეტარიატის და მშრომელი გლეხობის ბელადს — საქვეწირო კომუნისტურ პარტიას!

ჩვენი მებრწვლე, პიონერული ფაშა, სოციალიზმის მშენებელთა მე XVI ყრილობას!

გაუმარჯოს საკ. კომუნისტური პარტიის (ბ) ბელადს ამბ. სტალინს!

მუშათა კლასი პარტიის XVI ყრილობას უდიდესი სამეყრწნეო გამარჯვებით ხვდება!

სოციალისტური ინდუსტრიის გიგანტების ამუშავება — ხუთწლეულის ზეიმი!

„ტურკსიბი“

საქართველოს
საბჭოთაო

ირგვლივ—ველები, ცხოველი მზით გადახრუკული. ათასი წლობით მუდრიობა სუფევედა იქ, მაგრამ ერთ დღეს კი შეუშფოთის ველს ძილი; ესტუმრენ იმას ვილა-ცები, მოლიოდენ, ზომავდენ, დაწერდენ და კამათობდენ. ეს იყო 1926 წელს.

გავიდა ორი წელი, და 50 000 კაცი მიესია სამუ-შაოდ თვალწვედენ სივრცეს—მით მიზნად დაისახეს თურ-ქესთან—ციმბირის („ტურკსიბი“) რკინის გზის გაყვანა. ითხრებოდა მიწა, ხმაურობდა წერაქვები, აგებდენ შპა-ლებს, აკეთებდენ ხიდებს... ირგვლივ შრომის ჭრიაბული დაღვა.

ვის რაში დასჭირდა შუა აზიისა და ციმბირის შეერთება რკინის გზით, რა მნიშვნელობა აქვს „ტურქ-სიბს“?

ცხელი ქვეყანაა შუა აზია და თან მდიდარი: აქ არის ბევრგვარი ლითონი (სპილენძი, თუთია) და მშვე-ნიერად ხარობს იქაურ პირობებში ბამბა, რომელიც მე-ტად საჭიროა საფეიქრო წარმოებისთვის, ბამბის ქსოვი-ლების დამზადებისთვის. მართალია, ეს მხარე დიდძალს ბამბას იძლევა, მაგრამ მეტად დიდია საბჭოთა კავშირი, დედამიწის 1/6 უჭირავს მას, და არ ჰყოფნის 145 მილიონ მცხოვრებს ამ მხარის ბამბა... საბჭოთა ხელისუფლება ყოველწლიურად ჰყიდულობს 150 მილიონ ოქროს მა-ნეთის ბამბას საზღვარგარეთ, ყოველწლიურად გადის მუშური-გაყვანილი სახელმწიფოდან ეს თანხა...

ნულთ გამოყენებულია ბამბის მოსაყვანად გამოსა-დები მთელი მიწა შუა აზიაში, ნულთ არ შეიძლება იქ მეტი ბამბის მოყვანა?!

შუა აზიას, ბამბის ბუდეს, ძალიან სჭირდება პური. იქ იმ მიწებზე, სადაც მშვენიერი ბამბა მოვიდოდა.

სიესავენ პურს, ვინაიდან შემოტანილი პურს გზის ხარჯები მეტად გააძვირებს...

დალა ციმბირი, ცივია ციმბირი, სადაც ბამბა ვე-რანაირად ვერ იხიერებს, მაგრამ პური კი უზომო მოდის, მოდის იმდენი, რომ შეუძლია გამოჰკეებოს მრავალი კუთხე.

და დაუფარდა საბჭოთა ხელისუფლება: რა იქნება რომ რკინის გზით შევავრთოთ ციმბირი და თურქესტანს, შევზილოთ თურქესტანში ციმბირის პური და გავათავო-სუფლოთ პური დათესილი ყანები ბამბისთვის? ეს ხომ ხელს შეუწყობს ჩვენს საფეიქრო მრეწველობას, რომელ-საც თურქესტანი ვაცილებით უფრო მეტ ბამბას მიაწუ-დებს და საჭირო აღარ იქნება საზღვარგარეთიდან 150 მილიონი ოქროს, მანეთის ბამბის შემოზიდვა...

მაშინ გადაწყდა „ტურკსიბი“ გაკეთება. ეს გზა 200 მილიონი დაჯდა და გაიხსნა 1930 წლის 1 მაისს, დანიშნულ ვადაზე 17 თვით ადრე. მშრომლების ენტუ-ზიანება სძლია ყველაფერს, და ახლა 1442 კილომეტრზე გაწოლიდა ფოლადის ორი დაკალაქილი გველი, რომ თავის ზურგზე გადაატაროს, მატარებელზე მატარებელი.

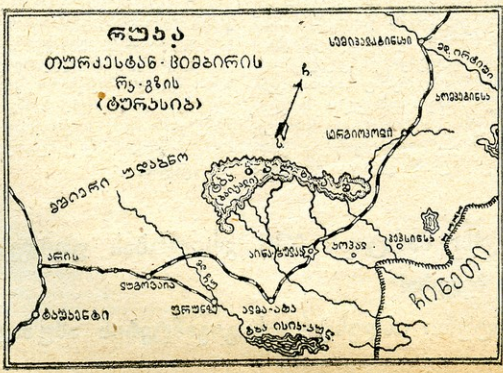
აოცებს ჩვენი მშენებლობის ტემპი ძირმომხალ კან-ტალისტურ ქვეყნებს, შურის და შიშის თვლით უტყე-რენ, ისინი „ტურკსიბს“, მშრომლების გული კი—სიხ-არულით სძვერს...

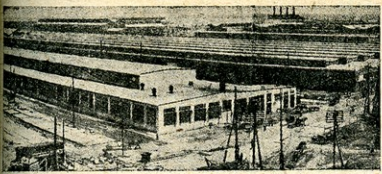
ორი გიგანტი

დონის როსტოვის ახლოს თითქმის 1000000 კვადრატულ მეტრს ვაკე დაბატონებია „სელმაშტროი“. მისი დანიშნულება—დამზადოს სასოფლო მეურნეობი-სათვის საჭირო სხვადასხვა მანქანა-იარაღი: ფოცხი, სა-ნისი, საკაქლი და სხვ. 2915000 ადამიანის სამუშაო დღე მოუწნდა მას, 6000 ვაგონი სააღმშენებლო მასალა დაი-ხარჯება, 27000000 ავური დასჭირდა...

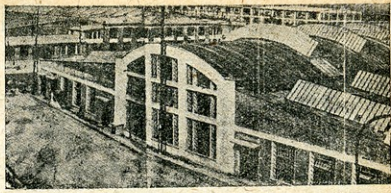
„სელმაშტროი“-ს უნდა მოეცა წლიურად 37000 000 მანეთის ნაწარმოები, მაგრამ მან გადააჭარბა და მოე-ცემს 115000 000 მანეთის პროდუქციას.

მშრომლები დიდი ენტუზიაზმით აგებდენ ამ ბუმ-ბერაზს. 1529 წლის განმავლობაში „სელმაშტროი“-ს მუშებმა 528 რაციონალიზატორული წინადადება შემოი-ტანეს და 87% კიდევ გამოიყენეს მშენებლობაში, რამაც 25009000 მანეთის ეკონომია მისცა ჩვენს კავშირს.

ტრაქტორსტროი

სელმასტროი

1930 წ. 15 ივნისს მოხსნა თავისი ხარაჩოები „სელ-მასტრო“-იმ და გამარჯვების ყიფინა მოჰფანტეს ირგვლივ ქარხნის საყირობმა. სწორედ ერთი წლით ადრე მოხდა ეს, ვიდრე ჩოვარდენი იყო.

ნეტავ ნიკოლოზ შეცდენ ვადის გამოანგარიშებაში ინტერები, წელიწადი ხომ ერთი-ორი დღე არ არის? ინტერების სახეში ჰქონდათ ამერიკული ტემპი, მაგრამ სოციალიზმის მშენებელთა ერთუხიანხმა უკან მოიტოვა ამერიკული გაქანება; და ერთი წლით ადრე აგუგუნდა ის ბუმბერაზი, რომელმაც უნდა გარდაქმნას საბჭოთა კავშირის სასოფლო მეურნეობა.

მდინარე ვოლგის მარჯვენა ნაპირას, სტალინგრადის მახლობლად, სადაც მოტიტველებულ ველზე სულ ცოტა ხნის წინად ისმოდა მხოლოდ მინდვრის თავგების ხმა და

ტოროლას გლობა,—12 თვის შეუთოვარი შრომით და-მოიკიმა სტალინგრადის ტრაქტორის ქარხანა—„ტრაქ-ტორსტროი“, რომელიც მოგვემს ყოველწლიურად... 5.0000 ტრაქტორს! განა ეს უდიდესი მიღწევა არ არის? განა ამით არ უნდა ვიამაყო?

მშრომელთა არმია არ შეუშინდა არავითარ დაბ-რკოლებას, მან გაუძლო ზრის მწველს სხივებსაც და ერთ წელიწადში ააგო უზარმაზარი ქარხანა. აქ ბრიგადა ბრიგადას ეჯიბრებოდა შრომის ნაყოფიერობის გაზრდა-ში, აქ ნორმაზე მეტს იძლეოდა თავდადებული შრომა, და ყოველდღე გვემატება 144 ტრაქტორი, გამზადებული იმისთვის, რომ ვადაზავოს საბჭოთა კავშირის ველები და მახვილი ჩასცეს სოფლის სიღარიბე—ჩამორჩენილობას.

დავით კლდიაშვილი

დ. კლდიაშვილი 1862 წელს დაიბადა. ის სწავლო-ბდა კიევის სამხედრო გიმნაზიაში, შემდეგ მოსკოვის სამ-ხედრო სასწავლებელში, რომლის გათავიების (1882 წ.) ბათოში მსახურობდა 26 წლის განმავლობაში. სამხედრო სამსახურში ყოფნა მოითხოვდა დ. კლდიაშვილისგან თვითმპრობილობის სადარაჯოზე ყოფნას, მაგრამ ის მთე-ლი თავისი არსებობის მშრომლების გულისტვიკვლს იზი-არებდა და ამიტომ მას არ ენდობოდნენ.

1902 წლიდან მეშუათა მოძრაობა გამოცოცხლდა, და დაითითც მუშების მრჩეველი და ამხანაგი იყო.

ერთხელ ცნობა მოუვიდა შტაბს: ბალოში აუარებელი ხალხია თავმეყრილი და რეკლუციონურ სიმღერებს მღე-რიანო. შტაბმა დაითით გაგზავნა „ზომების მისაღებად“. „ყახებებს მოგაშვებებთ“—ეჭვარა ბრძანებაში. დაითითა კი მხოლოდ ერთი ყახაზი წაიყვანა. „თურამე ვადაწემა, უფრო მიხერბებულ დროს ამოვიარჩეთ. დღეს არაფერი იქნება“—უთხრა მას როტმილის ქარხნის მუშემ კერ-ეცხამ, რომელიც დიმიტრი შეხედა დავითს, მუშების გესილდულეს. რა ვასაკვირია, რომ ამეჯვარი „ოფიცერი“ სანდო პირად არ მიამნდა თვითმპრობელ მთავრობას.

დ. კლდიაშვილი რეალისტი მწერალია. კაპიტალიზმ-მა საიროკელი გამოაცალა დეიდალურ ეკონომიკას, და თავად-ანაზურობა ცულ დღეში ჩავარდა. მათ შრომა არც იცოდნენ, არც სურდათ. თუფუნებთ ცხოვრება კი უნ-დობათ. ცხოვრების ჩარხმა დაამსხვრია მათი გემი, და ისინი, წყალწარებულნი, ხავსს ეცილებოდნენ, თავი მოპ-ქონდათ თავისი „ბრწყინვალე“ შთამომავლობით, კჷქი კი შიმშილობის უხებოდათ.

დ. კლდიაშვილი „შემოდგომის აზნაურობის“ ყო-ფა-ცხოვრების გვიხატავს, ვადაუპარბელებს, დამაჯერბ-ლავს. მისი ძლიერი კალიმანდ სწავის ამ მუქია ხორების ზოლი, ის დასცინის მათ, დასცინის ისე. რომ მკითხვე-ლი საესებთ გრძნობს ანეჯარი ხალხის უნიდავობას და ნამდვილი მშრომელი გლეხის გამძლეობას, რომელსაც

ნათლიად იკიდებს ოტია ქამუშაძე, იქნებ დამეხმაროს ხოლმე და შიმშილით არ ამოგწყვილო.

„შემოდგომის აზნაურებს“ ეკალაც კი სანატრელი აქვთ, მათი კუსია ძაღლები სხვის კეცზე ქაღს ააღლეჯენ ხოლმე. „ბრწყინვალე“ დარისპან ქარსიძე სოფელ-სოფელ დადის კაროებს ვასასაღებლად... ველარ ვარჩინე, შვილო, ვილარ, ვერ ვაგიეცო-ელებნება კაროენას, მაგრამ... წამყვანი არსად ჩანს, ვეარიშვილობის მზე ჩასვინებულა...

ვის შეუძლია დათიეწყოს პლატონ სამანიშვილი, თა-ვისი მამისთვის რომ ორნაქმარეე, უშვილო ქალს დაეძებს, რომ „მეგვედრე“ არ მოემარტოს სამანიშვილების ოჯახს, სიღარიბით წელში ვატეხილი!

რა მომთბილი კვანძია ორნაქმარევი ქალის ფეხ-მძიმობა და... იქნებ გოგო მაინც ეყოლოს?!—ვაფის შე-ძენა!

ვის დათიეწყდება საბარლო სოლომონ მორბელებს და კიდევ უფრო მეტად საბარლო მისი ჯორი, რომელზე-დაც იყრია თავის გულისჯავრს უნიდავო, ახალი ყო-ფისთვის ზედმეტე ბაიგი—სოლომონი!

სასაცილოა ეს ხალხი, და ჩვევც ვიკინით.

დ. კლდიაშვილი მთელი სიგრძე-სიგანით ვადაჯეი-შობა თვალწინ ამ ე-დავასული ხალხის უმწერი მდგომ-არობა, ვადაევიზლა ის ვარდატეხა, რაც მოჰყვა კაპი-ტალიზმის მიერ დეიდალური ეკონომიკის დასამარებას.

ორმოცი წელი შესრულდა, რაც სამწერლო ასპა-რეზზე გამოვიდა დ. კლდიაშვილი, და მშრომელებმა დაუ-ფასეს კიდევ ამაგი, ვადაუხადეს იუბილე 29 ივნისს ტვი-ლისის საოპერო თეატრში, საქართველოს სახალხო კო-მისარია საბჭოს დადენილებით მიენიჭა სახალხო მწერი-ლის სახელწოდება, დაარსდა მისი სახელობის სტაიანდია უმაღლეს სასწავლებელში, მისი სახელი დაეკევა ტვი-ლისის ერთ-ერთ შრომის სკოლას.

სალამი მხეცოვან ოუბლიდარს.

შეჯიბრება

საქართველოს
საზღვარისა

ბუფეტში მოსამსახურე ქალი ზანტად ასუფთავებდა საინებს; ორიოდ შესაბურთი ალაგებდა სუფურებს; საღდაც კუთხეში მიმჯდარიყო მგზავრი და საუსმობდა; პირის ასამბელს უსწორებდა მონადირე ძაღლს.

— აქეთ, აქეთ, ვანო!—დაუყვირა სერგომ და ხელი დაუქნია კარებში შემომავალ ბავშს, რომელსაც პატარა ჩემოდნები ეჭირა და ბარგით დატვირთული კაცი მიჰყვებოდა.

— მარტო ხარ?
— არა, დედაც ეხლავე მოვა; რიგში ჩადგა ბილე-თების საყიდლად...

— ვიცი, ვიცი... დედაც იქ დარჩა.
— შენ სად მიდიხარ?
— კისლავოდსკში!—შენა?
— არალეთში.
— ეს არალეთი საღდა?
— იმერეთში... პიტარა სოფელია.
რა მივაქვს თან სოფელში სამუშაოდ?—ცოტა სი-
წუმის შემდეგ იკითხა ახლად მოსულმა.

— ანკესი, ჩიტის ბაღე, პეპლების საჭერი. ხელ-
მძღვანელმა დამაილა შეეკრიბო მასალა კოლექციებისა-
თვის... პეპლებს მოუფურხებს რამეს, მაგრამ თევზებსა და
ჩიტებს რა ვუყუ, არ ვიცი ცოცხლებს ვერ წამოვიყვან;
თუ დამხეცენ, ხომ აყროდებმა... ოდნავის მწუხარებით
შენიშნა სერგომ.

— განა დარიცხა არ მოუციათ, სახელმძღვანელო
არ გაქვს?—უფრო დიდად უმასუხა ახლად მოსულმა.

— მაქვს, მარა... მართლა, შენ რა უნდა გააკეთო?
— მე უნდა დავხატო იჭაური სახეები, ვინც კი
შემხედება—ლევი, ყაზახი, ჩერქეზი... ვარდა ამისა, იმათი
მოსახლეობა, მუშაობა, დარიალის ხეობა... ყაზბეგში—
ყაზბეგის ძეგლი, ჰიატიგორსკში—ლერმონტოვის გამოქვა-
ბული და, თუ იქიდან პეტროვსკის გზით წამოვედით,
მაშინ ლოკოკინებიც უნდა ჩამოვიტანო.

— გაზეთისათვის, არა?
— შეიძლება სურათები კედლის გაზეთშიაც ჩაე-
წყობო.

ბავშები გაჩუმდნენ.
ვანო კარგა ხანს ფიქრობდა.

— მოდი, ერთი, შევეცადებოთ ერთმანეთს, ვინ უფრო
მეტს გააკეთებს?

— რანაირად?... მე ხომ მიყრუებულ სოფელში მიე-
დივარ, და აბა რა უნდა გააკეთო?

— თუ მიინდობებს კაცი, ყველგან გაკეთდები ცო-
ტა რამე, ამყად წარმოისთქვა მამისაგან ერთხელვე ვაგონ-
ლი სტყევები ვანომ.

— კარგი, შევეცადებოთ,—დათმობის კილოთი უპა-
სუხა სერგომ, რომელსაც ვანოს კილო აღარ ეჭაწნივია.—
მაგრამ რაში დე როგორ?

— როგორც ქარხნები და დაწესებულებები ევრი-
რებიან ერთმანეთს... ვინც უყუთეს მასალებს ჩამოიტანს
თავის ზაფხულის დროის გატარებიდან, ის იქნება გამა-
რჯებული

— ვინ იქნება მერე მსაჯული?

— ჩვენი ხელმძღვანელი და ორი ვინმე ამხანაგი.
— ვინც მოიგებს, იმას რა?
— არაფერი... დავწეროთ პირობა,—გათამაშა
სერგო.

— დავწეროთ...
— იცი, რა?... შენ ჩემს წიგნაკში ჩასწერე, და მე
შენს წიგნაკში ჩავწერ.
— კარგი.
და ორმა ბავშვმა ერთმანეთთან ზეპირის შეთანხმე-
ბით ჩასწერა:

— ჩვენ, პიონერები, სერგო მალაფერაძე და ვანო
ქათიაშვილი, მთელ ზაფხულს განმავლობაში შეეკრებო
ყოველგვარ მასალას როგორც ვაზუთისათვის, ისე კო-
ლექციებისათვის და მოვიმოწმიდებთ ყველაფერს, რაც
პიონერისთვის შესაფერია. შემდგომად ვნიშნავთ ხელ-
მძღვანელს და ამხანაგებს სტეპკოსა და ბესოს.

1929 წ. ივნისი.

ბარგით დატვირთულ გოგორა უჩრებზე ისდნენ სერ-
გო და დედამისი; რკინის გზით მოგზაურობის შემდეგ
დედა-შვილი სიამოვნებით ისუნთქავდა მდინარის მაგრი-
ლებულ ჰაერს; გზატკეცილი მდინარესთან ერთად არსოდ
უთლიდა ხან ერთსა და ხან მეორე მთას.

— ეს ხარები?!. დაიცინეთ შეეკითხა სერგო მას-
ვით პატარა მეურამეს.

— ხარები, აბა თხები?!—გლურჯად უპასუხა ბიჭმა
რომელიც მიუხედა დაიცინდა.

— ასე პატარები?!

— მოზრებიცაა ჯერ, გაიზრდებიან...

— დედა, დედა, შეუხედ, რა რქები აქეთ, ცერის
ოდენაა.

— ჰო, შვილო, აქეთვე მომცრო ტანის საქონე-
ლია, ისეთი კი არ არის, როგორც ქართლში.

— ეს რაა?!

— ნაციხვარია...

— ესა?

— სოფელია, საჩხივია...

— უცნაური სახელი ჰქონია.

— რატომ?!. თუ სამტრედიაა დაბა, საჩხივიას სოფ-
ლად რა უქირს?!—მკვებელ უპასუხა დედამ, რომელსაც
აღარ მოსწონდა შვილის დამცინავე კილო.

— ჩვენი სოფელი მაღე იქნება?

— მოიცა პატარა...

მაგრამ კარგა ხანს იარეს, სანამ დედა ეტყოდა
სერგოს:

— აი, ჩვენი არალეთიც...

წერილი ბილიკებით დასტერილი მაღალი მთა წვერ-
ზე დაფარული იყო გოძილტოტანნი დიდრონი ხეებით,
თითქოს ქორგა გაეყეთებინოს ბუნებამ.

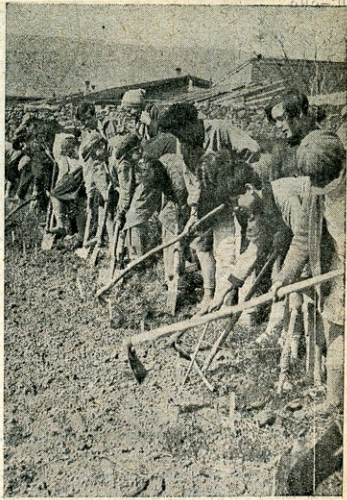
მეურამე ვაზტკეცილი დასტრავა და სოფლის ოღრი-
ჩოლოდ გზას შეუღდა.

ეზოში რომ ჩავიდნენ, უკვე ბინდებოდა; ბაბუას
და მამიდას აღვრისიკ კი ვერ გაიზიარა დაღლილმა სერ-
გომ და ეზოში ერთი-ორი შემოეღის შემდეგ ძილად მი-
ეგლო.

ვათენდა. სერგო წამოხტა გამოეყყო. დედა ბარგს
ალაგებდა. დედა ტასოს ქათმები დაეპურებია და ქუყუ.

საქართველოს
საბჭოთაო კავშირი

ბისათვის მოხარულ ჯინჰარში ღერდილს ურევდა. ბაბუა უკვე ენახში გადასულიყო. ეზო ჯერ კიდევ ხეების გრძელი ჩრდილებით იყო მოფენილი. ბალახზე და ხის ფოთლებზე ცვარი ბრჭყვიალებდა. ისმოდა ჩიტების კრიამული სერგომ დაღმართში ჩაირბინა და გზატკეცილისკენ გაიხედა; არ მოსჩანდა არც გზა, არც მდინარე, არც მთელი გაღმა მხარე—ყველაფერი ნისლით იყო დაფარული, თითქოს აქ, სერგოს ფეხებთან, თავდებოდა ხმელეთი და იწყებოდა პაერი, ნისლი კი მოდიოდა მისკენ ზღაზღენით. სერგომ იცოდა, რომ ასე ხშირად ხდება მთებში, მაგრამ ვაკეირებით და სიამით უტკეპროდა სანახაობას; მერმე უკან გამოიქცა და ლობეს მიადგა: იქეთ ძროხა იკოხნებოდა; აქედან კი ხბო მიდგომოდა და კუდს აქიციებდა.

მოსწავლეები ბაზას რაგვერ

სერგო მამიდასთან მიიჭრა.
 — პო, იყოს!
 — ხბოს გადაიყვან მასთან.
 — არა, პა,—გაოცდა ქალი,— გამოუძიძგნის ძუძუს...
 — ჰამა რომ უნდა ხბოს?
 — ძროხას არ შია?
 — შია, მარა რაეუყოთ, მწყემსი არ გყავს, რომ გაეყოლოთ...
 — მე წაიყვან, შენ ოღონდ მითხარი, სად არის საბალახო.
 — აპ, შვილო, შენ მაგის ხელობა არ იცი... რქა რომ ამოგრას, რალა ვუთხრათ მამაშენს, ქალაქიდან რომ ჩამოვა... შენ თვითონ ჰამა არ გინდა?

— კი, მამიდა...
 — აბა წაიდი და ჰქია ჩამოიტანე, დედას პური გამოართვი და აქ რქეს დაგისხამ,—ქალმა მიუთითა კერასთან მიმდგარი მოჩუჩხუხე რძით სავსე თიხის ქოთანზე.
 სერგო გაიქცა და უტკრად ვაკეირებულები გაჩერდა.
 — ეს რაა, მამიდა? ბალახი მოდის, ბალახი?! მართლაც, ჰიშვარში თავისით შემოდიოდა დიდი ზეინი.
 — ეს ბაბუაშენია, ბიჭო, ბალახი მოაქვს ძროხისთვის, გაეცინა ტასო მამიდას.
 სერგო ჰიშვარისკენ გაიქცა და გვერდში აეტორღილა ბალახის ზეინს. ელასაკეირველი აღარაფერი იყო—ბაბუს იმდენი ბალახი მოქონდა, რომ თავიდან ფეხამდე დაბალულიყო. ბაბუამ ბალახი ძროხას დაუყარა და მიწვა.
 — ბაბუა, ისევ იძინებ?—შეეკითხა სერგო.
 — არა, ბიჭუნი... დავისვენებ ცოტას... შენს ადგომამდე მე რამდენი გაეაკეთე .. დაბერდი, ბაბუა, დაებერდი...

სერგომ ისაუზმა და დედას ანექია და ბაღე მოსთხოვა.
 — მოიცა, ბიჭო. საღაც ბარგშია გახვეული, მომხელება ხელში და მოგეცე.
 სერგო ისევ ლობე-ყორეს მოედვა. მოიარა საჭურე, ბელეო; საწნეხელში ჩაიხედა; მეფრი უტრიალა ხარხინს და ისევ კლდეზე გადადგა. ნისლი გაფანტულიყო. თხემი მზით იყო გაბრწყინებული. შორს მოსჩანდა და მიის ირგვლივ არზიად შემოვლებული გზატკეცილი, გუშინ რომ გამოიარეს. ისმოდა მდინარის დაბალი გუგუნე. მდინარის გაღმა კი იშლებოდა ყანები, ტყით დაფარული გორაკები და შვად გამოშკიროლი ნანგრევი.
 ბაბუს ეზოს მარჯვნივ სხვისი ეზო სასულგავდა იქ გადასელა მოერგინა. მტერიანმა სოფლის გზამც ვერ

მიიზიდა. გაჰყვა ლობეს. ერთ ადგილს ლობე ჩახნექილიყო, ბიჯი ჰქონდა გადასასვლელად მიღებული და შემდეგ ბილიკი მიდიოდა. გადახტა; გაყვა ბილიკს, რაკ-რიკი მოესმა. კიდევ ორიოდ ნაბიჯი,—და პატარა წისქვილს წააწყდა. ასეთი რამ არასდროს ენახა: არც სათავე ჰქონდა წისქვილს და არც არხი. პატარა რუ მთლიანად ხის ლარებში იყო მომწყვედული და იქედან წყალი პირდაპირ სცემდა ბზრიასავცით ჩასმულ ბორბალს. ისლით დაბურული წისქვილი დიდ კარადაზე მერე არ იქნებოდა. ირგვლივ შემოურარა; კარი გადარაზული დახვდა; შეიღო; ყველაფერი ჩვეულებრივი იყო: საფეხქვის ქვა ტრიალებდა და ფეხკოლს ისრლდა; ქვის შუა ღარში ვარდებოდა საშინისი კაკლები... ოღონდ ყველაფერი ისეთი პატარა იყო, თითქოს სათამაშოაო.
 რუს მეორე მხარეზე სწორი ადგილი იყო თუთუნით დათესილი და თუთუნის იქეთ ფართომინდროში ჩრდილში ისდენ ბავშვები და თამაშობდნენ.

იქვე იყო მიბმული უღელი ხარი და ერთი ძროხა, ფერდობზე ბალახობდენ პატები, ცხვრები და დაბარკოლი ორა თხა.

სათემის ცოტა ერიდებოდა: თამაშობდენ რალაც უცნაურ სათამაშოს, სერგო მაინც ჯახლოვებოდა და ამ თამაშს უტკეპროდა.
 ბავშვებმა რამდენჯერმე ახედ-დახედეს.
 — შენ ისა ხარ, გუშინ რომ ბაბუა ლენტორთან მოხედი?—შეეკითხა ერთი, ეტყობოდა, სხვებზე თამამი ბავში.
 — მე ვარ...
 — ქალაქელი ხარ?

გუნდაური. ქართული სკოლის ნ/ნატურალისტთა წრე მანდარინის რგავს

ბავშვები მიიწვი ისე გავრთენ, რომ დაშლას ვერ ფიქრობდენ, სანამ ვილაყ დედაკაცმა ქედიდან არ გაღმობიძხა:

— ბიჭო, კოტე, აღარ მოგშივდა, რომ დაიკარგე? რას აკეთებ მანდ?..

ბავშვები მიმოიფანტნენ. ზოგი ბატებს ეცა, ზოგი ცხვრებს, ზოგმა ფიჩხი მოიკიდა ზურგზე, ზოგმა მიბმული ძროხა მოხსნა, მაგრამ მიიწვი არ დაევიწყდათ დაეძინათ აღმართში სირბილით მიმავალი სერგოსთვის:

- ნასადილევს ჩამოდი...
- მოვალ, მოვალ...
- წიგნი ჩამოიტანე, წაგვიკითხა...
- კარგი, მოვიტან.

ერთ კორტონზე სერგო შეჩერდა და, რაც ძალა და ღონე ჰქონდა, დაიძახა!..

და ბურკებში, ღობეებზე, რუს პირად გაისმა სერიოზული:

— მზად ვართ..

ზაფხულმა გაიარა. შევებულებაში მყოფი მუშები და მოსამსახურეები დაბრუნდნენ. ახალგაზრდობამ სკოლებს მიაშურა.

პიონერთა პატარა ოთახის კუთხეში ქადრასი თამაშობენ. შუაში ბერევენ ფეხბურთს.

ერთი—ორჯერ კი მოასწრო კოტიკომ კროკეტის ჩოგანის ვასათლად ნაჯიბის მოქნება, რომ მიიძახეს:

— გარეთ გათაღე, რა გავგაყრუე! და კოტიკოც გარეთ გავარდა.

ფანჯარასთან ზის ხუთი ბავში და სერგოსა და ვანოს შეჯიბრზე მუსაფიობენ. მხოლოდ პატარა თინიკო ვერ მიეკუთვნება ვერცერთს. ხან იქ მივიარდება კი ხან აქ, ამხანაგები კი უცაცხანებენ:

— რა დაგემართა, ნუ გააწყალებ გული!

სერგო ფიქრობს, რომ შეჯიბრება წააგო. ვანოს ბეჯითად უშეშავინა: კოლექციისთვის ჩამოუტანია უცხო საღაფები, ზღვისპირის ფერადი ქვები, ლოკიკინები; ნახატები ხომ კიდევ უკეთესია: კარგია კალოზა ყახახების სოფელში („სტანიცაში“), საყურადღებოა ესენტუქში დაღმული ქანდაკება „გლები“. ბავშვები დაინტერესდა ყახახების ძეგლმა, მაგრამ ყველას სჯობია ზაზით შუაზე გაყოფილი დიდ მუყაოზე დახატული სურათი: „წინა და ხელა“:

წინა: მშვენიერ ბაღში დგას ორსართულიანი მდიდრულად ნაშენი აგარაკი. სახლი თითქმის ცალიერია; მხოლოდ ბაღთან ზის დასველიანებული შოხანის ცალქმარი—ვაჭრები უნდა იყვნენ, და მათ შორის სკამზე წამოშდარა ვეებერთელა დოგი, რომელიც შესქენის, თუ როგორ უგებურად სვამენ ყავას მისი პატრონი.

ხელა: იგივე მალი, იმავე სახლით, მაგრამ ეზო სავსე მოთამაშე ბავშვებით; ფანჯრებიდან გამოიციქორებიან დასასვენებლად მოსული მუშები მშრომელი გლეხები და მოსამსახურეები.

ვანომ ხომ ხატვა ჩემზე უკეთ იცის... აბა რას შევლებოდა, თუნდაც არაჩვეულებრივი სიღიდის გვირა, შავი პარკი და რაღაც ულამაზოთი დახატული ბებერი ბაბუა?.. მაგრამ პატარა ფაცხა რომ მოიფიქრეთ...— იმედი ეძლევა ზოგჯერ სერგოს ის ხომ კლუბსა ჰგავს?!

— ჰო,

კოტა სიჩუმის შემდეგ იმავე ბავშვა ჰკითხა:

- თამაში იცი?
- ეს თამაში არა, არ ვიცი.
- დაჯექი, გასწავლი, თუ გინდა, კენჭობიაა... სერგო ჩაჯდა.

თამაშში სერგო ნიჭიერი გამოდგა: ანასროლ კენჭებს მოხერხებულად იჭერდა. შემდეგ გადავიდნენ ჩხირობიაზე. „ქორო, ბუდეს დაგინგრე... მე წიწილასა წაგართმევ“ სერგოს მოეწონა. რიკი-ტაფელამ თავი მოიბეზრა: წაგებული ყოველთვის ის რჩებოდა და იძულებული ხდებოდა მოგებელი ბავშვები ცხენივით ზურგზე ეტარებინა „კვაბტელა, კვაბტელა“ ძახილით.

— თქვენ რა თამაში იცით, ქალაქლებმა?— დასცინა ერთმა ბიჭმა.

- ბებერი...
- მიიწვი?
- ფუტ-ბოლი, მაგალითად.
- ეს რა თამაშია?
- ფეხბურთი.
- მერე და ვითამაშოთ...
- ბურთი რომ არა გვაქვს?..
- როგორ არა, მოიტა, კოტე, შენი ბურთი.
- ეს არ ვარგა... პატარაა ბურთია... გაბერილი უნდა იყოს.
- გამოიგონებ შენც ერთი. გაბერილი ბურთით... გაგონილა?— ისევ დასცინა ბიჭმა.

სერგო გაიბუტა.

მერმე უეცრად მოაგონდა:

- ვივარჯიშოთ..
- როგორ?

— აი, დაეწყით წითელარმიელებივით და ჯობებით ვივარჯიშოთ, როგორც თოფებით, თან მწყობრად ვიართო, ჩავედო, გადავხტეთ...

ოღნავის უნდობლობით ბავშვმა ვაშოლტეს მომსახო ჯობები, ზოგს კომბალიც ქონდა, და დაირაზნენ.

სერგო მეთაური გახდა.

მაღე შეეჩვიენ თოფის ქერას, ზურგზე გადებას, მკლავების ვაშლა-შეკეცას, მაგრამ უჭირდათ მწყობრი წრის შემობრუნება.

— ეს რაა?—ეკითხება მსაჯულთა თავმჯდომარე, ყველაზე უფროსი პეტო, და მიუთითებს სურათზე, რომელზედაც მოხატულია კაცის შემოხვევია ათიოდე პირდაღებული ბავშვი.

— ეს ბაბუაა... ერთ ღრის დიდი მგალბებული ყოფილა... სოფლის ბავშვებს გვაწავლიდა... მე შევხებეწე და ყოველდღე ვგამოვრებდა.—განჟმარტა სერგომ,—ჯერ ეზოში, მერე ჩვენს ფაცხაში.

— რა ფაცხაში?
— სოფლის გოგო-ბიჭებმა მოეწყით ბაბუას ბელეჩეშ.

— მერე, მერე?—ჩაჰკითხა ხელმძღვანელმა.
— შეივ ირაჯერ საღამო გავმართეთ, მთელი სოფელი დაგვეწრო... ოღონდ სოფელი ძალიან პატარაა,—სულ 11 კომლია.

— ეს რათ არ გვიამბე პირველად? მოიცა, მოიცა... ეს შენე ხომ არ იყო დაწერილი?—ხელმძღვანელი მერე ოთახში გავიდა.

ბავშვებმაც დატკეიტეს ყური.
— რა მოაწყვეს, რა იყო? თქვი, შე კაცო, გარკვევით...

— ბაბუას ბელის ქვევით ფაცხა შემოღობილი, იქ ზამთრობით ინახავენ ბრესა და ფურჩეს. ზაფხულობით ცალიერია. საბძელს უძახიან. იგი დავასუფთავეთ, კედლებზე გავაკეთო ვაზეთებთან ამოჭერილი სურათები, კუთხეში მივაყენო ჩვენი ბაირალი; დავკიდეთ, სადაც ვისმე წიგნები მოგვეპოებოდა და სიმღერასაც იქ გვასწავლიდა ბაბუა... ჩვენც ზოგმა ლექსი გავიზიარეთ, ზღვმა სიტყვა ვეჭვით და დიდებიც გვესწრებოდენ... ერთი-ორეჯერ... იმავე ფაცხაში ვიკრიფებოდით, ვთამაშობდით...

— ზოგიერთ თამაში საუცხოოვო აქვთ სოფელლებს. ჩაურთო ერთმა ბავშვმა.

— რომელი?
— აი, ჯირითი, შვილდ-ისარი.
— მოვილაპარაკოთ კრებაზე,—მეც ძალიან მომეწონა ჯირო, ბუდეს დაგინგრევი, მე წაწილას წაგართმევ“.

— მოვილაპარაკოთ, მოვილაპარაკოთ...
ხელმძღვანელი შემოვიდა. ხელში გახვითი ეჭირა.
— აი, რას სწერს ვიღაც მოგზაური:

„პატარა სოფელ არაღეთში ჩამოსულა პიონერი; ამ ბავშვს შემოუკრებია თავის ტოლა გოგო-ბიჭები; მათ ამოუშვარიათ ზღის პირად მყოფი ბინძური ტუბები, შეუსწარებიათ სოფლის შუკები, დაუსუფდადებიათ ყველა მისახლის ეზო, და დაურსებიათ ბავშვთა კლუბი... აქ წინად საკრებები და სანახორებები ყოფილა, და ღარჩენილი ოპოზიციის ამოშრობა, რომელიც აივსენ კოლონებით, მწერებით და ბაყაყებთან, ახავის მოფოქრებია... მოსახლეობა, და განსაკუთრებით ბავშვები, ამ პატა ბიჭის დიდ ქებაში არიან თურმე. სამუშაოვარ, ვერც მისი სახელი გავიგე და ვერც მათი ნამოქმედარი ენაზე—მეჩქარებოდა ძლიერ... თანამგზავრებმა კი—ღარწუნებით მიამბო“.

— მოგვიყვი მინც დაწვრილებით, რა იყო?—შეუწყურენ ახანაგებმა.

— ჯერ ბაბუა წინაღმდეგი იყო,—სერგომ აღელვებისგან აღარ იცოდა საიდან დაეწყო ამბავი და რაც

მოგონდა ის თქვა... მაგრამ როცა ბალის მოკრეფაზე მოვეხმარეთ, კალათებში ჩავეწყეთ,—დაგვთანხმდა; ეკალი, გვიძრა, აწული რომ აეთხარეთ და ეზო დაეგავეთ,—მოგვილოცა და ქლიაით კალთები ავიცისო. შემდეგ ერთი დედაბრის ეზო მოეწმინდეთ, სულ ბოლახ-ბულახით და ნახავით იყო სასე. შვილი შარშანწინ მოკლდომილა და ესლა ჩემხელა შვილიშვილის ამაო არის... იმდენი გგლოცა, იმდენი...

— ხახ ხა!—გაციინეს ბავშვებმა,—და თქვენ არაფერი უთხარით?

— ეს ხომ მისებური მადლობა იყო და რას ვერცყოლით?

— მერე? მერე?
— მერე თვით დედაკაცები გვეხევეუბოდენ მათი ეზოც მიგველოგებია...

— იმერეთში რომ ძალიან სუფთად იცინა ეზოს შენახვა, ესლა რა დავემართათ?

სერგო ჩაფიქრდა.

— ახალგაზრდობა სულ სამუშაოზეა წასული ტყე-ბულში, ჭიათურაში და ბებრები ვეღერ ასლიან...
— აბბბბ, ალბათ...

— ტბებიც თქვენ ამოაშრეთ?

— არა, პო... ტბების ამოშრობაში დიდებიც დაგვეხმარენ... ოღონდ ჩვენ დაიწყეთ.

— მაშ. შენ ყოფილხარ ის პიონერი, რომელზედაც ესლა წაიკითხეთ... ყოჩაღ, ყოჩაღ! წაათამაშა ხელმძღვანელმა—სოფელი ამხანაგებიც ყოჩაღები ყოფილან...

— მშენიერი, კარგი ბიჭებია—დადასტურა სერგომ.

— რითიმე უნდა დავეხმაროთ, კავშირი არ უნდა შეეწყვიტოთ,—ჩაურთო ვანომ.

— მართალია, მართალი...—დაემოწმენ სხვები.

— რამე გაუზღავნოთ... აი, თუნდ წიგნები,—ჩქარობდენ ბავშვები რჩევის მოკვებას.

— კითხვა რომ არ იცინა... სოფელი პატარაა, თანაც ახალშენია და სკოლა არა აქვთ,—გამართლა სოფელი მეგობრები სერგომ.

— მაშ რა გავუზღავნოთ?

— იცით, ისე ცუდად აცვიათ ბავშვებს, რომ ტანი-სამოსი ყველაზე უფრო გაახარებთ.—შენიშნა ისევ სერგომ.

— ძვირი დაჯდება...
— რამდენია სულ ბავშვი?

— სოფელი 17-ზე მეტია, ჩვენთან კი—თერთმეტი იყო; ექვსი ბიჭი და ხუთი გოგო.

— მასწავლებელიც სკირდებთ, მასწავლებელიც,—დაუმტაბა მეორემ.

— მოდი, ეს კითხვა კრებაზე გავარჩიოთ და გადაეწყვიტოთ, თუ როგორ ვიმოქმედოთ, ვის მივმართოთ...

— ასე აჯობებს... კრების გადაწყვეტილებას მეტი ძალა ექნება...

— მაშ ასეთი ყოფილხარ შენა, სერგო?!—ვითომ შეუტია ერთმა ახანაგამ. სხვეებმა საერთო ქრიაშული შექმნეს, სტაცეს სერგოს ხელი და ხე აიყვანეს.

სერგო ოღნავ დარცხვნილი იყო.

— იყავ მზად!—უნესახა ერთმა.

— მზად ვარ!—უპასუხა ბავშვების თავების ზვევით წელში გამართულმა სერგომ და ახანაგებს პიონერული სალაში მისცა.

საბჭოთა სხილენი

მატარებელი ალიაქოთით შეიქრა პატარა სადგურ-ში... „ნატანები“—აწერია სადგურის აბრაზე.

— ნატანები!..

ეს ხომ ის ნატანებია, სადაც თავდებობდ ამ თერთ-მეტი წლის წინად საქართველოს მიწაწყალი, სადაც იდგა მოსაზღვრე ჯარი, სადაც თავდებოდა სარკინისგზო მი-მოსვლა. საბაეოში დამლას რომ ასეამდენ იმპორტულ სა-ქონელსა და „საექსპორტოდ“ ვამზადებულ კვერცხსა და დაკლულ ფრინველებს, რომ მწერი ეხვეოდა და.. ბაზარი ბათუმი იყო.

ბათუმში მიჰქონდა სურსათ-სანოვავე, მეტწილად გურულ გალხობას.

მიჰქონდა, მაგრამ..

საბაეო და საბაეოს გადასახადები როდი მოსწონ-დათ ფეხზე მოვაჭრეებს..

გამწვავდა ზღვაშიაგობა საბაეოს მოხელეებსა და კონტრაბანდით მოვაჭრეებს შორის (კონტრაბანდად კი ითვლებოდა: არაყი, კვერცხი, ქათმები, იხვები და სხვა სურსათი), და ხალხში გახშირდა სატირული ტყეპები:

„ვაი, ეუი ნატანები,
კვერცხი არ ვამატანეს..“

გაჰუტული იხვები

გვარდიელებს აქამეს... და სხვ.

კარგახანია გურულები ბათუმს „საკუთარ“ ქალა-ქად სთვლიდენ, თავისუფლად მოგზაურობდენ. მუშაობდენ და ვაჭრობდენ ბათუმში, ახლა კი, ჩოლოქს იქით ფეხს ვერ გადაადგამ საგანგებო ნებართვის გარეშე.

ბათუმი ხან ოსმალეთის ქალაქია..

ხან ინგლისელების..

ხან კიდევ ნეიტრალური..

ერთი სიტყვით: ჩოლოქის წყალი, ნატანები და სა-ბაეო..

ნატანებს იქით კი, მგზავრობა განსაკუთრებული წი-სებით..

რა გასაკვირია, თუ ხალხმა ეს „წერილმანი“ პო-პულიარული ტყავში მოაქცია და ისტორიული მნი-შვნელობის ღირებულება მიანიჭა.

გურულებს საერთოდ ეხერხებათ სხარტი და მწვევე გამოთქები... წერათიხვის უკოდინარი გლები კი ენა-მკეცვია აქ, სიტყვამოსწრებული.

თუ ჩინ-ემოლეტების მოტრფიალე, რომელიმე მი-ხელე დაიკვირებდა: „მე დავაწყნარებ თავხედ გურულებსო“, ადგებოდა და ეწვეოდა გურიას ბოქაულის, ან შრინდის-კის მოვალეობის ამსრულდებლად. ხშირად გურულები ბო-ლახინით ვააცილებდენ ასეთ „რაინდებს“ გურიის საზღ-ვრებიდან და შინ დამარუნებულნი, საკუთარ ფაცხაში წერილი კრიმინალური, ნიშნის მოგებით შემოსახებდენ:

„გურიაში რა გინდოდა,

თუ სიკვდილი არ გინდოდა?“

ასე იყო წინად..

ასე იყო მენშევიკების ბატონობის დროსაც.

ღლეს კი..

ნატანები ჩვეულებრივი საბჭოთა სარკინისგზო სა-დგურია, იმ განსხვავებით, რომ წინად ნატანები ორი

სანარკომო გეგმისათვის

ჭშინავს მოტორი მკერდშებოლილი.
ხარბად სვამს მაზუთს დამწვეულივით,—
და მის გარშემო ნისლად ქცეული,
ტრიალებს რკინის ნათალი მტვერი.

მაზუთიანი ნაქვრით ხელში
მუშა მძლე მოტორს თავს დასდგამია,
ხალისიანად უშვებს მილიდან,
თუ რომ ქვაბებში მეტი ორთქლია.

აქეთ—გაწმენდით ახლად აქციეს
დაფანგებული რკინის ბორბალი,
იქით—ლუმელთან დამდნარი თუჯი
ავსებს პირლია უამრავ ყალიბს...

ამ მშენებლობის მონაწილეა
კომკავშირელი და პიონერი,
ღლეს ის საცხოვრებელ გარკვეულია,
ქარხნის მილები, თუ ვისთვის მდერის.

სწავლობს ხალისით ფორმის ჩამოსხმას
ნამდნარი თუჯით ნორჩი ოსტატი,
მასაც ყალიბში კარგად გამოჰყავს
გეგმა, ქალაქზე გადაწახატი.

და ეს ახარებს მას განუზომლად,
რომ შეასრულა კარგად დაკვეთა,
მისთვის იყო, რომ ხელმძღვანლისგან
მიიღო მალე „შტატის ანკეტა“...

ქარხნის კედლებზე ლოზუნგებია:
„გეგმა შესრულდეს ასი პროცენტით,
ისე, რომ ფულად არ დიაღვაროს,
მიწაზე ნავთის არცერთი წვეთი.“

და შეუტოთ ბოლშევიკურად,
ავამოქმედლოთ ყველა წერტილი,
რომ შევასრულოთ საფინგეგმები,
რაც ქალაქზე გვაქვს გადაწყვეტილი..

აქ პიროვნული შეჯიბრებაა,
გააქვს მოტორებს დიდი გრილი,
თავზე ეხვევა მუშათა უზნებს
კვამლის და ორთქლის მძაფრი გრიალი.

ღიღი ბრძოლა საფინგეგმისთვის
ბრივადლებს მრავალ ჯარით და
აქ მიღწევების დიაგრამები
ერთ ვერსოვიდან მეტრზე ავიდა...

მუშა: ზაქარა დოლიაშვილი

საქართველოს
საბჭოთა რევოლუციის

მიმართულებით იღებდა და ისტურებდა სახალხო, თუ საბარო მატარებლებს, ხოლო 1923 წლიდან მას მოემატა მესამე ხაზი, და ნატანებმა დაკარგა საბაეო სადგურის მნიშვნელობა. სამაგიეროდ გახშირდა მატარებელთა საერთო რიცხვი, გაიზარდა საერთო მოძრაობა მაქსიმალურად დაიტვირთა ევოანებით სადგურის სათადარაგო ლიანდაგები. აქვე მახლობლად შენდება ჩაის ქარხანა, სადაც ყოველწლიურად დამზადდება ოთხასი ათასი კილოგრამი ნედლი ჩაის ფოთოლი.

ეგრე ციტრუსებსაც აშენებენ...

ფორთოხალი და მანდარინა ტრადიციული პანჯა მსხლის მაგიერ... ნამყენი ხურმა, ფორთოხლების ტოლა რომ დაზრდილა...

წინა ნატანები—სახელმწიფო სახლვარი და საბაეო პუნქტი... დღეს კი აღმშენებლობის ფერხულშია ჩამბული საბჭოთა ნატანები.

მასწავლებელი უხნის მოსწავლეებს თესლის დაზარისებებს

გურია სიმდიდრით ვერაოდეს დაიკენებინდა; გურული თავადის ქონებრივ ავლადიდებას ქართლ-კახელი აზნაურები კი წამოსძახებდა წინად.

გლეხები ხომ მუდამ გაძვალტყავებულნი იყვნენ. უპირველეს ყოვლისა, უმიწობას შემოგჩვილებდა გურული გლეხი.

საქმაო სახნავ-სათესი მიწები რაინდების რაინდებში თუ მოიპოვება, თორემ დანარჩენი რაინდები (ჩოხატოვანი და ოზურგეთის) ნოყიერ მიწის ნაკლებობას მუდამ განიცდიდა.

ამიტომ, შეძლებულმა გლეხობამ ისევ ლანჩხთის რაინდებში თუ წამოპოვა თავი, თორემ სხვაგან სიამისი ნიდავგი არსად აღმოჩნდა.. თითო-ორილა გამოჩაყლისი არის, მართალია. უმიწობას სწივიან დღენიდავ.

— სასიკეთო მიწა არ გვაქვს, ჩემო ძაწი, და ამ ეწერზე რა უნდა ვაკეთო?— შემოგჩვილებდა გურული გლეხი, მაგრამ დახეთ მეცნიერების სასწაულს.

აღმოჩნდა, რომ ეს უნაყოფო ეწერები საუკეთესო ნიდავგია ჩაის გასაშენებლად...

გლეხობას მეტი რაღა უნდოდა. ყველგან გაჩაღდა მუშაობა.

ათეული ჰექტარი ეწერები გადაუბარავს გლეხობას ამ სამი ოთხი წლის განმავლობაში, ზოგი კერძოდ, ზოგი

კიდევ კოლექტიურად და დღეს, რომ შეკურებ გურიას ის აღარ არის, რაც იყო ამ სამი-ოთხი წლის წინადაც კი...

აზაფერს ვიტყვით ნინოშვილისა და 1905 წლის გურიაზე.

გურიას სამეურნეო ელფერი უცვლია, და უნაყოფო ეწერებზე, სადაც გვიბრა ვერ იზრდებოდა ნახევარ მეტრის სიმაღლეზე, ჩაისა თუ სხვა ციტრუსების კულტურა გაუშენებია.

— ეს ლაითურის საბჭოთა მამულაა, მეუბნება ხანში მესულნი გლეხი და ხელს იშვერს ახლადგადაბარული მიწდერებსაკენ.

— რამდენი ჰექტარი ჩაი ირგვება ლაითურში?

— ოთხასი ჰექტარი... ახლო მომავალში ლაითურის მამულები უნდა შეუერთდეს ჩაქვის მამულებს ერთი მხრით, მეორეთი კი ანასოელის მამულებს, ორივე ერთად კი ნასაკორლისას...

— ეს რამდენი იქნება დაახლოებით?

— დანამდვილებით ვერ გეტყვი, რამდენიმე ათასს რომ გადასცილებს, ეს კი ვიცი...

— აი, მაშინ თამამად შეგვეძლება გურიას სახელიც გამოვუცვალოთ და ჩაის კულტურის უპირატესობით „აბ-კოთა ცელონი“ ვუწოდოთ.

— საბჭოთა ცელონი!.. დიდებულია!.. გადაბარული მიწდერები იტაცებს მაგზავრის ყურადღებას... წითელი თინარა ტყისფრად იცოლება მესერებში შემოტხირული მიწდერებიდან.

ა ჩაის დასარგავად გაფხვიერებული ნიდავგი მეურნეს ელოდება...

ზრომას კოლექტიური პრინციპი გურიაში ადრე-დანვე ცნობილია.

გურულებს ყოველთვის უყვარდათ საშუაოზე საერთო ძალონით ვასვლა. იშვიათად, რომ გურულ გლეხს წლის სარჩო მარტებლობაში მოეწიოს. ყანის დასათესად გურული ნაღს შეიწვევდა ყოველთვის... ვის არ გაუგებია გურიაში ცნობილი „ყანური“ სიმღერა.

„ყანურს“ რვა კაცი მღერის.

რვა, მაგრამ შერჩეული მოლერალი...

ასე რომ, თუ გლეხს „ყანური“ სიმღერით სურს ყანის დამუშავება, ნაღზე ათითორმეტი კაცი უნდა შერწიოს...

პურმარალი, თორემ... სხვაგვრივ იოლიდ გადიან გურულები...

შავი ზღვის რეინის გზის (უგნაკი) პიონერ-კოლექტივის ბრიგადას სოფლად გამგზავრების წინ.

სოფლად

მინდვრად გლეხების მღერაა,
 რტობებზე — ფრინველთ ვალობა;
 მწვანემ შეამკო მინდვრები,
 ქალები — მუსიკალობამ.

ამაგს მკერდამეტყველებულს
 ანთებს მღელვარე ველები.
 მკვიდრდება საქმე კომუნის
 ცეცხლოვან შეროქედებით.

მხარგამულ მინდვრის ქარავანს,
 გარემოს ცეცხლის ქარიანს
 ვერ ფარავს გულზე სისწორით
 მზერა, მომსკადრი თვლიდან.

ყამირს მიანგრავს უსახლოვოს
 ტრაქტორი რკინის მკლავებით,
 შრომაა, შრომა გულდაგულ,
 ურყევი კომუნარების.

გ. იკოშვილი

ქირას არავის აძლევენ...

დღეს ერთისას მუშაობენ, ხვალ მეორესას, და ასე
 კოლექტიურ შრომით ითვისებოდა წლის სარჩო-საბადე-
 ბელი:

რა შეიცვალა დღეს?

რა განსხვავებაა კოლექტივება და ძველებურ ნადით
 მიწის დამუშევების შორის?

ცხადია ბევრი რამ:

გვერ ერთი — კოლექტივებში გვერთიანებულებს გა-
 ერთიანებული აქვს მიწის ფართობები, სასოფლო-სამეურ-
 ნეო იარაღები და მუშა-საქონელი.

მეორე — ლუწინად კვით ან ზორდაპირ თოხით ჩიქნინდენ
 მიწას, დღეს ზოგიერთ კოლექტივში ტრაქტორებიც კი
 მუშაობენ და, თუ ტრაქტორებით არა, ათეული ხარკა-
 შიჩი საფრთო ძაღლით მიდგომია გადასახნავად გვერ-
 თიანებულ საყენ მინდვრებს.

მესამე — ამისა, თუ კულტურულ ჯიშებს რგავს, ან
 ფესვებს კოლექტივი, ხელისუფლება აძლევს სათანადო
 სესხს, მათესლეს, სანოვავს და შესალობავს...

და ამა სად წინად ზირმოლე ოჯახიდან გაყიდული
 ერთადერთი მეწველი ძროხის საფასურით დარგული
 სამასი-თახასი ძირი ვენახი, ან ჩაი, და სად სახელმწიფო
 რესურსებით ათეული ჰექტარი მიწის კულტურული ჯიშე-
 ბით დამუშავება...

ამიტომ კოლექტივიზაციის იდეას გურული შრო-
 მელი გლეხობა უზიზღად შეხვდა და თუ წინად აქა-იქ
 ისმოდა კანტი-კუნტი ყანური სიმღერები, დღეს ერთად
 დაჯგუფებულ ასეულ მუშას შორის მოსიღერეთა ძლიერ
 გუნდს ბანს ეუნებება მერებში ახორბოცებული ტრაქტო-
 რები და შრომის პარმონია. შორით მაყურებელსაც იტა-
 ცებს სი და თავდავიწყებამდე მიჰყავს...

— დამასხანა წამიერე, ერთი, საჯახური ყანური,
 ოღნავ შესუსტებული, მაგრა წკრილა ხმით მიპართავს
 სამოცდაათი წლის მოხუცი მესვრელე მის გვერდით მდ-
 გომ ასევე მოხუცსა და წვერმოშვებულს მეზობებს...

— იო, ჰო, ო—ო,

კრიმინული თითქოს შორიდან ელორივება ახალ-
 წამიწყებულ ყანურს... ნელი ბანი და მოძახილი გადაღის
 სერულზე დამწკრივებულ მაშვრალთ რიგებში.

ხმები ძლიერდება.

შრომის რიტმი გუბდება ძარღვებში.

ნელი ბანი გუგუნად იქცევა და...

„ჩვენს ყანაში ორის ხეავი.

„მტრის ყანაში ოცი ყევი... ჰო—ოო.

უღეკსებს გამყვანი საერთო მოძახილში, და ყანუ-
 რი განვითარებისა და აღმასკლის ზენიტს უახლოვდება...

გუგუნებს ყანური. თოხებას ჩახა-ჩუხში, და ცას
 აპობს გულის სიღრმიდან ამოხეთქილი სუფთა კრიმან-
 ქული...

ყანურის გამძლე ხმები სოფლიდან — სოფლებში მო-
 გზაურობს და მისა უკანასკნელი ნაწილი სიომარ განჯას
 მოგაგონებს, სადაც გარკვეულად ისმის:

„იო“,

„ჰო“ — შეჯიბრებული გამყვანებისა და საერთო
 ბანი...

„ყანური“ დასასრულს უახლოვდება...

სერულიც მიწურულია...
 თავგანწირული შეტევის გამოშვატეული „ყანურის“-ს
 ტემბი სწორედ ამის გამოშვატეულია...
 ხალისიანი და დაუღალავი შრომა შრომის რიტმში...

აქლემის კუხივით ამართულა გურიაში ნასაკარლის
 ქელი.

ნასაკარალი: 1905-ის ბრძოლებში ცეცხლით გარუ-
 ჯული და სისხლით რამდენჯერმე მორწყული.

მისი ნიადაგის ფერი დღესაც სისხლის შობაბედი-
 ლებს სტოვებს. საცოდავად გამოიყურება, ნიადაგის სიმ-
 წირის გამო, ოცხლიანარი.

ნასაკარალს ახსოვს გმირული ბრძოლები... დამჯე-
 ლი რაზმების უფროსის კრილოვის ხელით დაწითლები
 ცეცხლი ოზურგეთის მოსახლეობაში და „თხემლას თო-
 ვებითა“ და კაციანი დამბაჩებით გამოსარღება „ახალ-
 თაობისათვის“ თავდადებულთაგან...

ნასაკარალი მივიჩნია აღმოსავლეთ და დასავლეთ
 გურიას შორის...

ნასაკარალი — ნიადაგით მწირი და უსარგებლო, ის-
 ტორიული ბრძოლების დღედაობი...

ნასაკარალი საიდანაც გურიის მოსახლეობა, კრი-
 ლოვის ცეცხლით განადგურებული და შემუთობელი,
 გმირული ბრძოლებს რევიოლუციონურ — ხალხურ სიმღე-
 რებში აქსოვდა.

— იქნება...

— რა იქნება

— ძირს ხელმწიფე, მაღლა მუშა,
 უსათუოდ იქნება... და სხვა.

დღეს კი...

სისხლით ვაპოხიერებულ ნიადაგზე ბარი დაუკრავსთ
 და 500 ჰექტარი ეწერი და რეზინდარი ჩაის ზამულად
 გადააქცევათ.

ეს არის ნასაკარალის საბჭოთა მამული.

მთხუცი ჰელაჩა გლეხები კრულვით იგონებენ ცე-
 ცხლით დაფრთვლილ დღეებს, ბრძოლების შემდეგ გუ-
 რიაში გამეფებულ უქუდლო მათრახსა — და აღიხანავის
 რისხვის...

იგონებენ და...

„ყანური“ გუგუნებს სერელიდან სერელეზზე...

* *

აეტო მიბღაიის ნაგომრის ქალებზე. „ნაგომარი-ნა-
მარი“...—იტყვიან გურულები.

ქალები ნოყიერი.

სიმინდის ხევი.

კოლექტივებს დაუთესიათ ნაგომრის ქალები... გაუს-
წორებიათ სახლურად მიჩნეული თხრილები...

შორიდან მოჩანს ნაძენარი, წიწვიანი მცენარეები...
ვუახლოვდები...
ერისთავის სასახლეა.

ანდრია ერისთავის სასახლეა.

ანდრია ერისთავის სასახლე...

დღეს სასახლესა და მის მიდამოებში (20 ჰექტარი
იქნება ერთად შემოღობილი) აგროტექნიკუმი მოთავსე-
ბული...

ციხე-სიმაგრეს სურო შემორტყმია გარშემო და
დაბუბურავს...

ყოფილი ფეოდალი არსად აღარ ჩანს...

მემკვიდრეობა ხალხის ხელშია...

აქვე საცდელ-საჩვენებელი საბჭოთა მამული.

აგერ ჩოხატაურიც.

დაბა, რომელსაც ახსოვს 1919 წლის ბოლშევიკური
აჯანყება და მენშევიკების რისხვა...

ბერიძე — ბერიძენიშვილი — ცინცაძის და სხვათა სი-
სხლი დღესაც არ გამშრალა...

აჯანყებულებს ტყვიებით გაუმასპინძლდენ, როგორც
მოსალოდნელი იყო.

ოზურგეთში დახვრეტილები დამით მოიპარეს მშო-
ბლებმა და დამითვე მიაბარეს მიწას...

კოწია ერისთავის სასახლეში ათწლეულია მოთავსე-
ბული. სასახლე იყიდეს მენშევიკებმა.

მისხოს, როგორი სავანებო ზომებით აგროვებდენ
ფულს სოფელში ერისთავის ვალის დასაფარავად.

მიპქონდათ საწინდრები...

ერისთავებზე მომაგონდა: სურების „აღმოჩენაში“
ერისთავებს საცმო ღვაწლი მიუძღვია...

სურებით თავდება აღმოსავლეთი გურია...

არც ისე შორეულ წარსულში სურები დაუსახლე-
ბელი ყოფილა. რომელიღაც ერისთავს მოურავი გაუგზა-
ვნი: წადი, ვაგიე, რა ქვეყანა, ან ვინ არის დასახლე-
ბულიო.

მოურავს მოუვლია ხსენებული ადგილი და დაბრუ-
ნებულს ერისთავისთვის მოუხსენებია:

— სულ ურებია.

აქედან წარმომდგარა შემდეგ კთხას სახელწოდება
„სურები“.

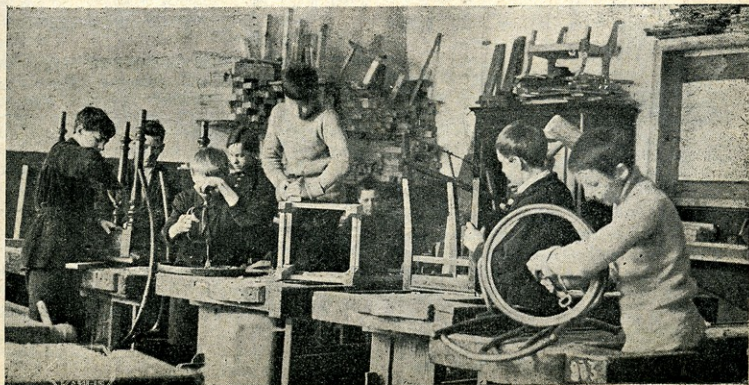
სურების ტყე დღესაც ელოდება დამუშავებას...

ჩოხატურამდე რკინის გზის გაყვანა ალბათ ხელს
შეუწყობს სურების ტყის დამუშავებას, აღმოსავლეთ გუ-
რიაშიაც მოჩანს ჩაის პლანტაციები, ციტრუსები და სხვა
კულტურული ჯიშები. გურია გამოდის პრიმიტიულობის
რკალიდან.

ფეოდალური საგურიელო-საერისთავო ჩქარა გადა-
იქცევა „საბჭოთა ცელიონად“...

საამისო პერსპექტივები უკვე ემჩნევა კულტურული
ჯიშებით გაშენებულ გურიის მიდამოებს.

ბანტ. ჩხიკვაძე.

მოსწავლეთა დამკერელი ბრიგადა სკოლის დგამების შექმნებაზე

გამგ, სდამ!

მომკამდენი:

1. ნიკო (მამა)
2. ქეთო (დედა)
3. ვანო (შვილი-პიონერი)
4. კოტე (კომკავშირელი)

ათასი. ქეთო გერავს. ვანო გავკეთილს ამწადებს. პაუზა.

ქეთო. საღამო მოახლოვდა.

ვანო. მეიფიხედი-ლა უკია ექვსს.

ქეთო. მორჩი გაკეთილს?

ვანო. აი, ეს ლა მკქვს.

ქეთო. შენი პიონერკოლექტივში წასვლის დროცაა, არ-დაგვიკვიანდეს... (პაუზა. ცრემლი ერევა)

ვანო. მამა ჯერ კიდევ არ დაბრუნებულა... (პაუზა, უყურებს. შივა, ესხვევა) დედა, ცრემლები?

ქეთო. არა, შვილო, ისე... მე... (ცრემლს იწიშნავს. ეხვევა). ახლა ეს ხალათი დაგზომო. ჩიცივი (სინჯავს). სახელო ცოტა გრძელია. (პაუზა).

ვანო. ჩვენ უნდა დავისნათ მამა... (კარსე გაკუნი მიღმის) აგერ ისიც, (გაქანდება, კარს უღებს) მამა... (რა შევქედავს კარში მიღმამარე კოტეა) აა, მე შეგონა...

კოტე. შეიძლება?

ვანო. გთხოვთ...

ქეთო. შემოდით, კოტე...

ვანო. აბა, ძია კოტე... რაღას ღვახარ? (ხელს დაუჭერს, შემოქყავს).

კოტე. გამარჯობა (ქეთოს ხელს ართმევს, ვანოს აღვრსით ხელს გადუხვავს თავსე) სხვა, ვანიკო, მზად ხარ?

ვანო. (ხელს აწევს) როგორც ყოველთვის.

კოტე. ყოჩაღ!

ქეთო. გთხოვთ... (სკამს მიუღვამს).

კოტე. გმადლობთ... ამხანაგი ნიკო შინ არ არა.

ქეთო. ეჰ, სადა... ჯერაც არ დაბრუნებულა ქარხნიდან...

კოტე. (გულგვირევა) მე რე და შაბაში რაცხანია იყო. ჰე, მამ ისევ სვამს!

ქეთო. ესე კია და... (პაუზა).

კოტე. მე მიწილა მოვალაპარაკებოდი... კრებაზე ვიყავი და გზად გამოვლით ვისარგებლე... მიწილა უკანასკნელად მერჩია... სმას თუ თავი არ დანაება, დათხოვნიენ ქარხნიდან... ორი შენიშვნა უკვე აქს...

ქედლის გახეთქილ იყო გწერილი... ბევრი გაუღენა აქვს, ნამუშევარში წუნი... კარგი ხეოსიანა და ლევის გამო კი ველარ უღებს გულს საჭმეს... მუშებში უკმაყოფილება და არც ადმინისტრაციის უსურებს ახლა კაი თვალთ... მე, როგორც დიდი ნაშეგირდობა, იქნება დამიჯეროს... წიანდ კი გულდასმით მისმენდა ხოლმე...

ქეთო. ეცადეთ, ნახეთ, გეთაყვა, თორემ ჩემ სიტყვას აღარ აქცევს ყურადღებას... აიღებს ჯამაგირს თუ არა, აყვება იმ ღმთო ალექსის და, ვინ იცის, რომა მელ რესტორანში არ მიდის...

კოტე. იმასთან სიარული რა ხეირს მისცემს (პაუზა)

ქეთო. მოვა შინ შულამისას, ნასვამი, და ერთი ამბავი აქვს. . ვანა შეიძლება თქვა... ხმა ველარ გამიცია... მეორე დილას, რომ გამოუხიზლება და ვეტყვი რა

ჩაიღინა, დაფიქრდება, ეტყობა უხმო სინანული, მერე ადგება, ხელს ჩაიხენეს და მიდის...

კოტე. მამ ჯერ კიდევ იმედია გამოსწორების. გრძნობს შეცდმას

ქეთო. აღარც ფული... ვალები... ბნის ქიარა რამდენიმე თვისაა გადაუხდელი... ეს ბავშვი აღსაზრდელი... (პაუზა).

ვანო. (თავისთვის დადრეხული) და ყველაფერი კი ლევის ბრალია. (პაუზა). დედა, მედიკარ...

ქეთო. კარგი, შვილო... ვიდრე დაბრუნდები, ამ ხალათსაც გაგითავებ...

კოტე. ემზადები, ვანო?

ვანო. რა?

კოტე. სწავლობ მეთქი?

ვანო. მაღე ბანაკდ უნდა გავიღეთ და...

კოტე. (ხელს მსარსე დაადებს, გამხსენებით) ისწავლე, ემზადე, ჩემო პატარა ამხანაგო, როგორც პიონერი, ყველაფერში იყავ წინ.

ვანო. (ხელი მადლა) მზად ვარ!

ქეთო. ჩემი ბიჭუნა... (ეხვევა, ტანსაცმელს უსწვრებს) შენ მაინც მასხელებ...

ვანო. არსს მიდის, მდებრუნდება, დედას უღიმის, კოტეს ხელს მისცემს, გადის).

ქეთო. ქუჩაში ფრთხილად, შვილო... (დიდხანს გასეკრის კარიდან).

კოტე. (უხარია). მომავლის იმედია...

ქეთო. (მდებრუნდება) დაჯექით, კოტე, რას ღვახართ.

კოტე. გმადლობთ... უჯრედის ოქმი მაქვს გადასაწერი და ბარემ მერე შემოვივლი... იქნება მანამდე დაბრუნდეს კიდევ ნიკო... უნდა მოველაპარაკო ამხანაგების სახელით, თორემ აღბათ მღე დადგება მაგისი კათხვა ქარხნის საწარმოო თათბირზე და... მერე გვიან-ლა იქნება... (ჯდებმა).

ქეთო. ო, ნეტა როგორმე რაიმეს... (პაუზა)

კოტე. ცუდი და... (პაუზა) თამბაქოს ქარხანაში რაო, ამხანაგო ქეთო, ადგილის შესახებ, გუშინჩინ რომ თქვით, ეწყობა?

ქეთო. რა ვენა, გადაწყვიტე ისევ დაფარუნდე მანქანას... აბა, ასე როდემდე? ქარხნში შეიხვედა, ლევიანი, იქ უკვე ვარ ნამუშევარი და იციან ჩემი მუშაობა... ამ თვის ბოლოს თავისუფლდება ადგილი ერთი აქტიური ქალის დაწინაურების გამო და... (პაუზა).
კოტე. მამ ნიკო (პაუზა) ასე იცის ლევის მსმელი ამხანაგების-ყოლოამ... (ადგება, ფულს აძლევს) ამხანაგო ქეთო, ეს ..

ქეთო. რაა?

კოტე. ეს ისე... დაჭირდებათ.

ქეთო. ო, არა...

კოტე. აბა, ნუ .. არ დამერიდოთ... ვიცი, რომ ახლა ხელის მონაცვლება საჭირო... მე ჯერ მაინც არ მინდა. აი, როცა დაიწყებთ მუშაობას, გადახდა მაშინ..

ქეთო. აჰ..

კოტე. ჰო, კარგია, ნუ ჯაურობთ... ასე... ამხანაგულად..

ქეთო. ო... (უხერხულადაა)

კოტე. აბა, ნახამდე... ვეცდები შემოვიარო (მიდის).

ქეთო. (მღვრიდებით) მე ეს რა დამაეიწყებდა, კოტე, და... რა ავიღებ პირველ თვეზევე...

კოტე. რა სალაპარაკოა (გადის).
 ქეთო. (ჯდებმა. დაღონდება, საკურავს განაგრძობს) ნუთუ კიდევ გაზრდილდება ასე? (ფიქრობს, მდინდან ისმის მთვრალი ნიკოვს შპურთი და დღეინი). აი...
 ნიკო. (შემღვინი) ვიფ... აა, ქეთო!
 ქეთო. კიდევ?
 ნიკო. ჰო, რო? (შეუბნდვრს. პაპირღს უკიდევს. წამღწვენა).
 ქეთო. ისა, რომ... როდმდე?
 ნიკო. ვიღრე ქეიფი მექნება... (ძღერის).
 ქეთო. (ღელაზ?) ნიკო!
 ნიკო. რაა?

ქეთო. ნუთუ ვერ უნდა მოიშალო? კაცი არა ხარ?
 ნიკო. რა ტუტუტუტი ხარ, ქალო! მერე და რა... ამას რა სჯობია დალევ — დაგაფიქრდება ყველაფერი, დარს გადაყოფილბ... ჰო, შენ რა გგონია, მართალია და გულით კი არ მინდა სმა... მაგრამ ისე... ამხანაგები რომ გეტყვიან, მიიდი და უარი უთხარი... (იფინის.)

ქეთო. შენ იცინი... ახლა მეც მკითხებ...
 ნიკო. მერე და შენ ვინ რასა გკითხავს... მე დალუკითხავადაც კარგად ვხუხუხებ... (მრანაღბს) რამდენჯერ მოთქვამს, ჩემს საქმეშო წილ ერევი მეთქი! მე ააღონები დიდი ხანია მოვიშორე...

ქეთო. მე შენთვის ვუბნებ, თორემ, ეს რა ბატონობაა... მე შენი ამხანაგი, მეუღლე ვარ თუ არა? ოჯახი დალუკის კარადე რომ მიგყავს, უნდა ამოვიღო მნა და გავაფრთხილო თუ არა უფსკრულის პირზე ვდგარო? თავს რაზე ილუპავ? ვალი და სიღარბე თან სდევს ლითობას, საჭიროა დაიფიქრება... მერე და ბავშვს აოზრდა უნდა, რას დასდევდომ ლითა ალემისა და სხვებს!..

ნიკო. ის უჩვენოდაც აღიზრდება... ქუჟას მე რომ მარიგებ, შენა ვაქვს? ჰმ... (დაღონებდა).

ქეთო. ბავშვი სირტხელისაგან ვეღარ დაღის სკოლაში, დასკინიან შენზე, მე კიდევ მეგობრებში თავი ვეღარ გამომიყვია... (იფრემღლება).

ნიკო. რა ვააქიოვ საქმე! (ყვირილით წამოხტება) ნუ ვაკყოფ თავს შენც, ეგდე აქ... (უნდვრის). თავის ნებაზე სურს მატაროს... ჰმ... კარგი, ნუ იჭირალები. (ძაბრბეჭებს)

ქეთო. ჰო, რაღის ვაჭუმიდო?
 ქეთო. თუ ჩემ ლანძღვას არ მოიშლი და მისს თავი არ დაანებ, მაშინ..

ნიკო. რა?
 ქეთო. რა და, — შენ შენთვის, მე კი...
 ნიკო. რა, შენ გაცრა გინდა? აქვე მოკვდე და... (მუქტებს ამართავს, ამ დროს შემოღვის ვანო, ხელში პლაკატი: მამა ხელში ბოთლო. უფხვრულის პირასაა, ჩანს ჭუმბის მკლავი, რომელსაც ხელი მაგრად ჩაუვლია ხაყუღმი და აჩერებს; აწერია: „სხდგე“ მორს ძირჩანს ავადმყოფი, მშვიერი, ტიტველი ფოლმკვილი).

ვანო. მამა, სდექ! (შუაში ჩაუღვება).

ნიკო. (ხელებს ჩამოღმეებს. ბოთლს ამოიღებს და რა მოიყრდევს, შეამჩნევს პლაკატს, რომელსაც ვანო მაგრად აჭველწეუ ამაგრებს ვანო, მოამტრდება, ბოთლი ისევე შეუღწერდება. პაუზა. მაგონაზე სდებს, შუბლზე ხელს ისევამს, ხეკამზე დაღმეება, თავს ჩაიღუნავს).

ვანო. დედა! (უნებვა, მამას უყურებს. შივა მამასთან, მუხლებზე დაუჯდება, ხელებს კისერზე მხვებს) მამა... რათა, მამილო, რათა?!

ნიკო. შვილი... (უნებრხელადაა, უნებვა), ისე..

ვანო. არა, მამა.. ეგრე ნუ... შენ ხომ გიყვარვარ? დეღოკი ხომ პატარეა სცემ? მამ ხელი რად აღმბარე

ერთხმად ხელს აწერენ ინდუსტრიალობის სესხს

თე? ეს ხომ ლენის ბრალია, ხომ იცი, რომ ყველა უბედურება, ავტაცობა, ჩხუბი სულ ლენისგანაა. ფრთხილად... ნუ ვაზხდი, მამა, ამხანაგების დასაცენს! შენ რა პიონერი ხარ, მამა ვერ გადააჩიე ლოთობასო, რომ მეტყვიან ბოლომე, მე სირტხელისაგან ვიჭვი... ჩვენ, პიონერებს, ხომ ვალად გვადევს ვებრძოლოთ ახალი ყოფა-ცხოვრებისათვის, შევიტანოთ ახალი მშის სხივი ოჯახში, დავიხსნათ მშობლები ძველი ადამების გავლენისაგან, გადავჩიოთ მისს, შენ კი... (დაღონდება).

ნიკო. (ღმიძლი, უნებვა) შე პატარა ეშმაკო! (აღგება, პლაკატს უყურებს, შეაჭრუღლებს).

ვანო. მამა, მომეცი პატროსანი სიტყვა, რომ ამიერიდან აღარ..

ნიკო. შვილო, საყვარელო შვილო... (აღვრხით ხელს თავზე უხვამს) გაძლე პატროსანი სიტყვას...

ვანო. მამ ხელი (მამა გაუწვდის. გასარბეულია) დედა! (აქამდე თავჩაღუნულ, დაღონებულ ქეთოს ხელს დაუჭერს, ერთმანეთს მიადგომიებს ხელს, ოღონდეკი უნებვა.) აბატე, დედა... აბა, მამილო, ბოღონი მოიხადე, რომ აქამდე უშწარბელი სიცოცხლის...
 ნიკო. ქეთო, არ ეცი, რით გამოიხსილო შენს წინაშე დანაშაული... მამატე... (ხელს გაუწვდის, თავს დასტრის).

ვანო. ჰო, დედა...
 ქეთო. (ღმიძლი) მე რა... მე ხომ არ ვჯავრობ, ნიკო... (ხელს გაუწვდის, თავს მკერდზე მიაყრდისობს. ვანოს უხანია).

ნიკო. რა მომხიოდა აქამდე, რა! (დაჯდება, ვანოს კალთაში ჩაისვამს, ქეთო მას მოკრძუნე დაეყრდნობდა. მოღვიპარუ სახეები შვილო... ასე იარე წინ და გადაარჩინე ჩემებრ მრუდე გზაზე შეზღავარი აღამიანები).

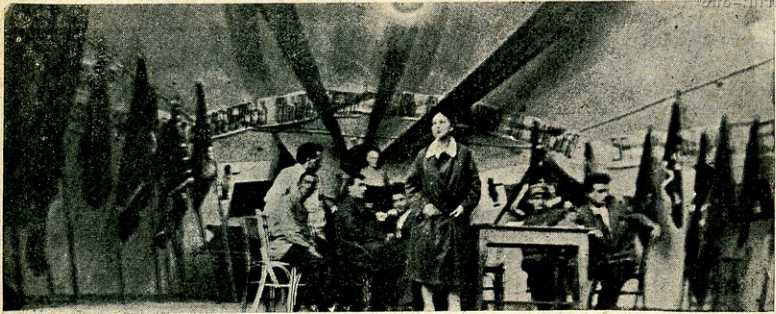
ვანო. მზად ვარ! (ხელს ასწევს).
 ნიკო. ქეთო, აღზარდოთ ჩემი ბიჭი.
 ქეთო. ენაცულოთ დედა.

კოტე. (გამოჩნდება, რა ამ სურათს შეხედავს, უხანია, ტამს შემკვრავს) ვაშა, ვაშა! ასე არ სჯობია?

ნიკო. კოტე (ადგება, ხელს გაუწვდის).
 ვანო. ძია.
 კოტე. ამხანაგო ნიკო, ქარხანა ელის ფიხელ მუშას.
 ნიკო. და მეც მზად ვარ...

ყველა: ვაშა!..

საქართველოს
საზოგადოებრივი

ტფილისის მოზარდთა კულტურისა და დასვენების ბაღის საზეიმო გახსნა, სიტყვას ანბოზს ამხ. მართამ ორასელაშვილი.

ტფილისის მოზარდთა კულტურისა და დასვენების ბაღის საქმიანობა დღითი დღე უმჯობესდება. ბაღი დიდ დახმარებას უწყევს ბავშვებს რომელნიც აგარაკზე, ან ბანაკად არ გასულან ქალაქ-გარეთ; წრებმა გაცხოველეს მუშაობა, ხშირად ეწყობა სცენაზე ფიჭულტურის, დრამების და მომღერალთა გუნდის გამოცვლები პროფიციებიდან ჩამოსული ექსკურსანტები ყოველდღიურად მოდიან და ათვალღიერებენ ბაღს და ეცნობიან მის მუშაობას.

ამ დღეებში ჩატარდა ქალაქის რაიონის, 26 კომუნარების და ლენრაიონის პიონერთა კოლექტივების შეკრება მოზარდთა კულტურისა და დასვენების ბაღთან დაახლოების მიზნით.

შეკრებაზე კამათში გამოსული პიონერები აღნიშნავენ, რომ ისინი ჩაებმებიან ბაღთან არსებულ სხვადასხვა წრის საქმიანობაში და ხელს შეუწყობენ მათ მუშაობას, პიონერთა შეკრებამ მე-16 პარტკრილობას გაუგზავნა მისასალმებელი დეპუტი.

სამეტი ზლის ინჟინერი

პაროს კალზე დიდი აურზაური, რადიო მღერის ბიჭები ცეკვავენ. პიონერები ხერხებით, თეგებით ძველ და ახალ ბარებს აგებენ სახელურებს, ორი კომკაემორელი მოატანა საღამომ, მოვიდენ გლეხები უსმენენ რადიოს. მართალია, რადიო ართობს მათ, მაგრამ მაინც მოუთმენლობა ეტყობათ. მოელიან უფრო მნიშვნელოვან ამბავს, რომელიც სოფელში გაავრცელეს კანტი-კულტად და არაივის სკეროდა.

საქმე სახუმრო აღარ იყო. რადგან თახუნა საბჭოს წევრმაც კი, ილაპარაკა ამ ამბავზე და ორიოდ კიდევაც დააჯერა. თახუნამ ასე სთქვა: — გვაჯობებენ ეგ ბიჭები! ჩემმა მზემ გვაჯობებენ. აი ნახავთ, თუ არა!

— იიი... მავათთანა ხალხმა იფიქრა მავ საქმეზე — და არაფერი გამოუვიდათ? დაცივით ამობდა სიკო პამპალა. — მაინც საიდან მეებტენ ეგ ამოსატელეტლები ამ ციებთან საზელში. დაერევთ ციება და ჟივიავებივით ამოწყლებიან. ერთ დალვეა ქინასაც კი არ მივფარობდებ, თუგინდ ერთად რომ დაიხოცონ.

სიკო პამპალა გულმოსული ამობდა, ხოლო თახუნა იციონდა, რაც კი ღონე ჰქონდა. — ე. ე... სიკო... სიკო... წახდა შენი საქმე! ნახავ, როგორ მოიხმარ კიდევ ერთ დალვეა ქინაში საწყალ გლეხს.

უთხრა თახუნამ და გზა განაგრძო. — ეგ თქვენ როგორც გინდათ ისე მოიქცით, პიონერები კი, ჩემს მინდორზე არ დავინახო გადავლილი, თორემ წალდებით დაეუბნებ მოხობტერილ თავებს.

ამ სიტყვებით სიკო პამპალაც მოსცილდა კალოს.

II

მართლაც და პიონერების ჩამოსვლა ბანაკად პაროში არც ისე მომგებიანი საქმე იყო სიკო პამპალასთვის ჯერ ერთი, პიონერებმა ჩამოიტანეს ქინა. ახლა თუ ვინმე გლეხს შეაცინებდა, გარბოდენ პიონერებთან — და ინებებთ ქინა. მეორეც: სიკო პამპალა თავის საქმეს სოფელში ჩინით აქაბრაკებს შვიდი დღის მიწას რაღაც მოციოდ დალვეა ქინით ამუშავებდა. თითო დალვეა ქინაში იქნდა თითო ურემ ნებს. ამა რომელი გლეხი დაინებდა ეზოში ტყვილად დაყრილ ნებს, თუ კი თავიდან მოცილებდა წვეულ ციებას. ამ ხაზულს იქით კი პამპალას ეს ხელიდის ეცლებოდა. მან გლეხებთან ტკბილი ენით მოარგებაც იკოდა. აი, ღარიბი გლეხი, ციებას უშვდია გადაიბარა სიკომ იმის ეზოში და ეუბნება: — შენ ჯანყარა. ციებით ხარ ავად, მე ქინას მოგცემ და სამს დალვეაზე ზეზე წამოდებები. ექიმი იმ წამალს ვერც კი იშვოს. მე ის კეროლ მექვს შეჭენილი. ციებით მთელი ზაფხული გაცლები, მე კი სამ დღეში ფეხზე დაგაყენებ. სამაგიეროდ ერთი კვირა მიამეხმარე ხარ-ულღით

საქართველოს
საბჭოთაო

ან ორი კვირა შენი ჯანით, ან ეზოში, რომ ტყვიად ნეჭი გიყრია, ის გადამიზიდე ყანებში და დანარჩენი შენი ოჯახისათვის იმუშავე.

დაცემული გლეხი თანხმდება და ეგება სიკო პამპალას ანკესზე.

ამ ხრიკებით სიკო პამპალა სოფელ ჭაროში თითქმის ყველაზე შეძლებული იყო. გაიგლა პარტიოსანი და პურმარტიანი კაცის სახელი.

სანიკო პიონერს ეს საქმეები კულაკურად მოეჩვენა ერთხელ კიდევაც წამოსძახა პირში, როდესაც სიკო პამპალა ერთ მართლაც და მშრომელ გლეხზე ხმას ავრცელებდა სოფელში, რომ იმ გლეხს ასი კოდი გადამაღული აქვს:

— კულაკი ის კი არა, შენ უფრო ხარ. ხარი არა გყავს, 10 დლიურს ამუშავებს, თვითონ ხელს არ ანძრევ და 10 დლიურს აკალობ და მარგლი.

გლეხებს ეს წამოძახილი ჭკუაში მოუვიდათ და გადაიხარხარეს, სიკო პამპალამ კი ჯობს ხელი წამოავლო, გამოეცა სანიკოს. კინაღამ მოეწია, რომ სანიკო ღობეზე მარდად არ გადამტარიყო.

სანიკომ უბამო დედის თავისი თავგადასავალი. დედამ შეიღი გადაჭკოცა, მაგრამ ვერაფერი ურჩია გარდა იმისა, რომ უთხრა:

— უკვირანდ იყავი, შვილო! ამიტომ სანიკომ ქალაქელ პიონერკოლექტივს მისწერა წერილი.

ქალაქელი ამხანაგებო ზაფხული მოდის თუ სადმე ბანაკად წახვალთ, ჩამოდიოთ ჩვენ სოფელ ჭაროში. ახლოს მთა და გორაკები გვაქვს, ვინაობით, რამდენიც არ მოეწყინებათ წამოიღეთ ღირს ყოველი შემთხვევისათვის. თქვენი ჩამოსვლა აუცილებლად საქირია.

სანიკო

III

პიონერები მართლაც ჩამოვიდნენ ბანაკად. ჩამოიტანეს ქინა. სიკო პამპალას ეყოფოდა ჯაგრად ქინის ჩამოტანა, მაგრამ ეს არაფერი: პიონერები ისეთ რამეზე აფულიანებდნენ გლეხებს, რაც სიკო პამპალას მომავალ ზაფხულებიც არ გაახარებდა.

სოფელი „პარო“ ბორცვზე მიფენილ ვეებერთელა სოკოებს უფრო ჰგავდა, ვიდრე დიდს სოფელს, სადაც სკოლაა, ალმასკობი და ორსართულიანი სახლები წამოქმული ქოხების ბანებზე მზის ვულხე იწვევ ციებ-ცხელებით ფერდაკარგული ავადმყოფები. სოფლის შუაგულში ორმოციოდ დლიურის ოდენი იყო დაფარული ლაფანტებით და გაუვალა ჭაობით. ჭაობის პირად მომუშავე გლეხი ავად ხდებოდა, „იხაშებოდა“, როგორც სოფლებში ამბობდნენ. ბზუროდენ ცივად კოლოები, ყყინებდნენ ყბადაულღელი ბაყაყები, სისინებდნენ შხამიანი გველები. რამდენი მოთამაშე ბიჭუნა და გოგონა გამოასალმა სიციხესტეს ჭაობის უხამსმა! ზამთარში ჭაობი ვაიყინებოდა, შგ მგელი ჩაიბუღებდა, ღამით გამოდიოდა სოფელში წყეული ტუნძულა, ანადგურებდა ხარებს, ძროხებს და ციკნებს. ერთხელ სანიკოს გამზრდელი უკვია ძროხა დაკბინა. მას შემდეგ სანიკოს თავის სახლში რძე აღარ უნახავს, თუ მამიდა არ დაალევიანებდა.

ჭაროში თუ ჭაობზე ლაპარაკი იქნებოდა, გლეხები ქალით კაციანა გამოგროვდებოდნენ კალოებზე. აძლენ ხანს არაფერი გამოვიდა. ერთმა მოიჯარადრემ მოინდო-

ღერბათის პიონერები შვებრებაზე კულტ. და დასვენების ბაღში.

მა სასრუტაეი მანქანების დადგმა. სამაგიეროდ გლეხებს იმოდენი თანხა მოსთხოვა სასყიდლად, რომ გლეხების ხარ-ურმების და სახლკარობის გაყიდვა დასპირდებოდათ.

ერთხელ ხლებებმა ბოქაულსაც სთხოვეს ჭაობის ამოშრობა. ბოქაული შეიარაღებული ჩაფრებით, ცხენები თქარათქურით მოვიდა ჭაროში. აქ კაცის მტერი მღვლეი ჩაერია საქმეში. მღვლემა ბოქაული დაქრთამა, სახლში მიიპატივა და თანაც ეხვეწებოდა:

— ბატონო ბოქაულო, ნუ იზამთ ამ საქმეს. იყოს სოფელში ჭაობი. თვენი არაფერს მოგავლისთ და ჩემი შემოსავალიც არ მოიკლებს, რომ გლეხებს მოეხმაროთ და ჭაობი ამოაშროთ, მაშინ აუცილებლად დავიღუპე: ციება მოისპობა და კაცის დაბერებას უნდა ვუცადო, რომ ვინმე მოკვდეს. ახლა კი ყოველდღე მყავს ბავში დასამარხი და თითო თუმანს ვიღებ. ამ შემოსავლიდანც ნახევარს მოგართმევთ. კოლო თქვენ მაინც არ გაწუხებთ და შემოსავალი კიდევ ზედმეტე გექნებათ.

ბოქაულს ძალიან მოეწონა მღვლდის რჩევა. შეთანხმდნ და ღამე ცემა-ტყეპით მოგროვილ პურმარტიზე იქვიდნენ.

ასე იყო ჭაობის ამბავი სოფლის ცხოვრებაში გადახლართული, და გლეხები უკლებლო მოვიდნენ, უციდნენ მომხსენებელს. აგრ რადიო შეიწერდა, გაისმო თაზუნა გამოკაშირულის ხმა. გლეხები ჩამოსხდნენ. სანიკო პიონერი გამოვიდა მოხსენებით. გლეხებმა დაინახეს თავისი სოფელი სანიკო პიონერი, ირცხიენეს და კალოებიდან გაიპარენ. კრებაზე დარჩენ ქალაქელი პიონერები, თაზუნა და სოფლის ბიჭები. სანიკო ღარ ხუმრობდა, თავი წარმოიდგინა ინჟინერად და სადაც ვაგონილ სიტყვას „პროექტს“ თავმოქმედებდა ამბობდა. პირდაპირ ასე დაიწყო:

— აი, ამხანაგებო. ჩემი პროექტი ზაქვის და როინქის ოდენი არაა, მაგრამ ჩვენი სოფლისათვის ძალიან კარგია.

სანიკო მოტრიალდა. ხახები არანდებ მოყუდებულ კევრზე ნახშირით გააკეთა, თანაც განმარტებას აძლევდა.

— ეს ჭაობი, აქეთ დიდი მთა, აქეთაც სოფელი, აქეთ კლდე, აქ კი სიკო პამპალას სახანგი ბორცვი, თუ ჩვენ ამ ბორცვზე გავდებთ თხრილს, ჭაობის წყალს გზა მიეტემა და ჩვენ სათვლელში ციება მოისპობა.

სანიკომ ვითავა თავის პროექტის განმარტება ბიჭებმა ყვივლ ხვილი ასტებეს.

— მართალია! მართალი! ჩემი და ციებით მოყვდა.

— აი, მეც მაიციებს.

— იქ დაბუდებულმა მგელმა ჩემი ვერძი შექამა ყვიროდნ აქეთ-იქიდან.

— მაშ, ამხანაგებო, ქალაქელი პიონერები ჩვენთან არიან. დილას ყველამ მოვიტანათ იარაღი და ვიშუშაოთ. გამოაცხადა სანიკომ.

IV

მეორე დღეს მოწმენდილი დილა გათენდა. მზე, თითქოს რაღაც ახალი ამბით გახარებული, უხედა აბნეულა მიწაზე თბილ სივებებს. ქროდა მთის ნელი ნიაგი. ცვარი ჯერ გამოშრალი არ იყო. სოფლის ბიჭები და პიონერები სიძურით გავმართენ სიკო პამპალას გორაკისაკენ.

ინტენერმა სანიკომ ჯოხები დასო, გახედა, გამოხედა. ერთ ადგილას ფეხი დაადვა. პიონერები მისცივოდნ, დაუწყეს მიწას თხრა. ვინ რისს, საიდან გაჩნდა წყეული სიკო პამპალა. მხარზე გაედო კეტი და მოღრიალენდა. შეშინებული პიონერები გაქცევის აპირებდნ, მაგრამ დახუთ საკვირელებს. ბუჩქებიდან მოულოდნელად ისუკვა თაზუნა სპკობა წვირმა და რვეოლერი მიუშვირა ღრილა სიკო პამპალას.

სიკომ შიშით კეტი ხელიდან გაავლო, გამოხედა ხელეფები და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, გაიქცა, უცებ ჯაგეს მოედვა. ჯაგვიდან წამოხტა არხინდა წამოწოლილი ყურცკვიტა კურდღელი, გადაეგლო ბუჩქებს. წამოხტა სიკო და, თითქოს ყურდღელს მისდევს დასაქრადი, გაიქცა, რამაც პიონერები კინაღამ სცილდნ დაგულა.

ახლა კი თაზუნამ ბუჩქიდან ამოაყოფინა თავი რამდენიმე კომკავშირელს, მოიყვანა და პიონერებთან ერთად გააჩნდნ სიძურა და მუშაობა. რბილი მიწა გამოდგა. წერაქები, ზარები, თიხები და ნიჩბები პრიალებდნ მზის სიხვევებში.

ეხილებიან მიწას ძველი ვედროებით, კასრებით და კალათებით.

V

ორი კვირაა სოფლიდან ბავშვები იკარგებიან. დილას სახლიდან პური მიაქვთ და მთელი დღე არსად ჩანან. საღამოს მოდიან დაჭაბუკლები, ვახშამს ვეღარ სკამენ და იძინებენ. დღლებს უყვირო. ვერაგინ გაიგო, სადილდობოდნ. პიონერები ჩვეულებრივ მუშაობდნ, აკეთებდნ თხრილს ქვეიდან ამოიარეს ცხენოსნებმა. ერთი მათგანი, ტყავის ქურთუქიანი; ძალიან დაინტერესდა.

— ნეტავ რას აკეთებენ გორაკზე ყიფევეებით მისეული ბავშვები? — იკითხა ნან.

— პიონერები, ცეკობათ. ალბათ ჩვეულებრივად რაღაც გამოიგონეს. დახე, როგორ თავგამოდებით მუშაობენ!

უპასუხა სამაზრო ქალაქის აღმასკომის თავმჯდომარეს ტექნიკოსმა:

— ეს რაღაც ამბავია, ამხანაგო ტექნიკოსო. მივიდეთ, ვნახოთ.

სთქვა აღმასკომის თავმჯდომარემ და წამოვიდნ პიონერებისაკენ.

— გიზარებოთ! — მისალმა მოსული თავმჯდომარე.

— ხელს ნუ გვიშლით, გვეცდებით, — მიუგო სანიკომ და ისეთი მედიდურებით გადახდა მოსულესს, თითქოს მდინარე დონის და ვოლგის შესაერთებელი არხის ხელმძღვანელი ინჟინერი იყოს და არა ცამეტს წლის, სოფელ ჭაროელი სანიკო, რომელსაც სიკო პამპალას მოსვლამ კინაღამ სამუშაოს თავი დაანებინა, რომ თაზუნა არ მომელოდებოდა.

მოსულმა კი, ისე მაგრად გადაიხარხარა, რომ ლამის ცხენიდან გადმოვარდა.

— თქვენ სცილის ნება არა გაქვთ, ამხანაგო, რომელსაც ჩვენ ვმუშაობთ და ჭაობს ვაშრობთ.

— ვინ არის აქ მთავარი ინჟინერი?

იკითხა კიდევ მოსულმა, ნახევრად ხუმრობის კილოთი.

— მე ვახლავართ, სანიკო! ჭაობს კი დავაშრობთ და თქვენ რაც გინდათ ის დავგიძხეთ.

ამ დროს თაზუნა სცილით იხრჩობოდა.

მოსულს ძალიან გაუხარდა, სანიკო მიიხმო და უთხრა:

— მე ქალაქის აღმასკომის თავმჯდომარე ვარ. მართალია, ძალიან საქენ მუქეს, მაგრამ სანამ თხრილს არ გაგაჭრევიებთ, აქედან ფეხსაც არ მოვიცივლი. მთელ გლეხებს გამოვიყენებ. ტექნიკოსიც აქა მყავს და ის ყველას უხელმძღვანელებს.

— აი, ახლა გავიმარჯვის!

გახარებულმა სანიკომ თავმჯდომარეს ხელს გაწყოდა, თანაც პირობას ართმევდა.

— ამხანაგო თავმჯდომარემ, პირველად წყალი მე უნდა გადაუშვა არხში.

— კარგი სანიკო, ავრე იყოც. ახლა სოფლისაკენ გავგიძებ და გლეხებს მოველაპარაკოთ.

VI

როდესაც თავმჯდომარემ გლეხებს ეს ამბავი უთხრა, მათ არ დაიჯერეს, მინც აიციეს წერაქ-ნიჩბები და გამოვიშურენ არხისაკენ; ავრე, მოუახლოვდნ კიდევაც. გაკვირდნ: მეოთხედს სამუშაო ვაკეთებუი იყო ამ თეული ქონდარა ბიჭებისაგან. რალა ჯანი იყო! სანიკოს პატარა არმიას მიემატა მთელი სოფლის სამსი მუშა, ქალეებიც კი გამოვიდნ, კამის კალთებით და ვარცლებით ეხილებოდნენ მიწას.

გახარებული თაზუნა ბოჰოლასავით ხტოდა. სანიკო ორჯერ გადაიკონა და აჩუქა მის მიერ დაქერილი მელიის ლევიც.

სულ რამდენიმე დღეს მუშაობდნ. აღმასკომის ტექნიკოსი და სანიკო ვრძელი საშობით, „როულეტკით“, რომლის მხარეც სანიკომ ერთს წამში შეისწავლა, ზომაედნ თხრილს. ავრე გამიჩნდა კიდევაც თხრილის ძირის დონის ზევიც ჭაობის პირი. ეს არის დამპალი წყალი გადმოვარდება. თავმჯდომარემ შეაჩერა ხალხი.

— დამიძახეთ სანიკოს!

სანიკო მოვიდა.

საქართველოს
საბჭოთაო

— სანიკო! აიღე ბარი და გადმოუკვლი წყალს.
 — არა, ამხანაგო თავმჯდომარე, წყალს არ, მაწონას ბიჭმა გადაუკვლიოს, ისიც ამ სოფლის პიონერია და თანაც ძალიან აცივებს, — შეეხვეწა სანიკო და მოიყვანა მაწონას ბიჭი, მართლაც ციებისაგან დაზიანებული და თვალბ დაკვითებული.
 მაწონას ბიჭმა აიღო ხელში ბარი, ჩაქრა, წყალი გადმოუგდო. რაკი წყალმა გზა იპოვა, ერთბაშად მოაწვა და გადმოხიზიდა...
 გლეხებმა ერთბაშად დაატანეს წყლის ხრიანს „ვაშა“ და წამოვიდნენ სოფელში. ეს იყო პირველი ზემი.

VII

ჭაობი დაიშრიტა. გამონდა ოღრო-ჩოღროები, სადაც პარაოლები სიზმარშიდაც ვერ მოიფიქრებდნენ გველს. აგვისტოს მშრალმა ქარმა და გოლიანმა დღეებმა ამოაშრო ჭაობი. ბაყაყები გაჰყვენ წყალდინებას. დამლამლობით აღარ ისმოდა შემაწუხებელი ყიყინი. მწვანე ქილობი და კალა-ლერაში ჩაყითლდა. ჩხმა. გაუგალი ეკალ-ბუტვი.

ახლა პიონერებს ეჩქარებოდათ ჭაობის ყოველი ფეხის დადგმის გასინჯვა. გლეხები საღამოობით ჩამოდიოდნენ ჭაობის პირს. აღარავის ეშინოდა დახაშმის. თვითონვე უყირდათ, რომ აქამდე ვერ მოიგონეს შეერთებული ძალით ჭაობის წინააღმდეგ გალაშქრება. საღამოს გვიან ბრუნდებოდნენ შინ და იძახოდნენ:

— გვაჯობეს, ძმაო, პიონერებმა გვაჯობეს! იმათ მოვიგონეს!

პიონერებს და გლეხებს ახლა უნდოდათ სამაგიერო გადაეხადათ წყეული კოლხებისათვის, ძალაგამოლეული რომ დაბზოლდნენ.

საღამოს ნელი ქარი ჭროდა. მთელი სოფელი ჩაგროვდა ამომხმარ ჭაობთან, ისევე სანიკოს მიერ მოგონილი რაღაც ახალი ამბისათვის.

აგერ სანიკოც. გაჰკრა ასანთი, მოუკიდა ბუტვებს და ქილობებს. ქარმა ალი ცამდე ააგდო განათა გორაკზე მიფენილი სოფელი.

უცებ მოითუთვა ჭაობი. აქა-იქ იხედებოდა შერუჯული ლაფნება. ისინი გლეხებმა მეორე დღეს ამოიღეს საშეშოდ. ეს იყო კოლხებისათვის სამაგიეროს გადახდა და მეორე ზემი.

კრატეს თამაშობენ

სოფელმა თითქოს ამოიხსნა. ციება იმავე ზღვრულს მოისპო. აგვისტოს ბოლოს პიონერების კოლექტივი ქალაქში ბრუნდებოდა. გლეხებმა ისინი ზემით გამოაცილეს. ჩაულაგეს ჩანთებში ნაბუტები და ნიარ-ნიირი ხილი.

აღმასკომის თავმჯდომარემ ჩამოყვანიდა სანიკო ქალაქში. ამაქი სანიკო წარუღვა აღმასკომის თავმჯდომარეს, მიესალმა.

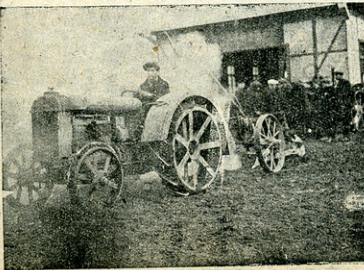
— გამარჯობა, ამხანაგო თავმჯდომარე.
 — ახლა შენ ნუ მიშლი ხელს, ამხანაგო სანიკო. ამოირჩიე, რომელი ხელობაც გინდა აღმასკომა თავისი ხარჯით გასწავლის.

მიუგო თავმჯდომარემ.
 — მე .. მე... თქვენი ტექნიკოსივით მინდა ვიცოდე ჭაობის ამოშრობა, — ენა დაბმულივით ეუბნებოდა სანიკო თავმჯდომარეს.

— კარგი, მაგასაც აგისრულებთ, სანიკო.
 და ზის ახლა სანიკო ინდუსტრიალურ ტექნიკუმში პირველ კურსზე მეკადნიობს. სოფელში გლეხებმა ქაროს სახელი შეუცვალეს, „პიონერი“ დაირქვეს, ნაქობარი კოლექტივის ძიუმატეს.

სოფელში დარჩენილმა სანიკოს მტერმა, მგელმა ზამთარში ჭაობი ვეღარ მიავნო, საღდაც ვადაიკ რვა. აქც სთქვეს, რომ საღდაც თაზუნა ჩაუსაფრდა და მოკლოა. სიკო პამპალას კი, გლეხებმა გაუვკეს თაღლითობა და თითვით მოკუნტეს. სანიკო კი, გულმოდგინედ სწავლობს, ემზადება მესამე ზემისათვის, რომელიც ყველა ზემის აჯობებს მასი აზრით

ეს იქნება ია- დღე, როდესაც სანიკო, ნასწავლი ტექნიკის, 20 ჰექტარის მაგიერად ამოაშრობს 200000 ჰექტარ ჭაობს და მიულოცავს გლეხებს გამარჯობაა.

კომკავშირელი ტრაქტორზე

ორი თვე ბალაღში

(ბრიგადელის ბლოკნოტიდან)

საქართველო
საბჭოთაო

სუსხიან ოთახში

ჩვენს ოთახში საშინლად ცივა. გარეთ ქარი ზუზუნებს და პაერში ათამაშებს თოვლის ფანტლებს. ძალიან ცუდი ამინდია. ორი ამხანაგი ოთახში ვართ მოკუნტული, მესამე ამხანაგი, მკირტიჩიანი, ჯერ კიდევ არსად ჩანს. იგი ქუთაისიდან მანქანიან ურემს გამოჰყვა. ურემი იგვიანებს. დაახლოებით ლამის 10 საათზე მოაღწია ბალაღს. ამხანაგ მკირტიჩიანს მოასწავლეს საფადმყოფოსაკენ, და იგიც გვესტუმრა თავისი მანქანით.

— დავილაღე... მეტი არ შემიძლია... უჰ, უჰ, ძალიან ცივა! საყვედურობს ამხანაგი მკირტიჩიანი.

— არა უშავს, ამხანაგო, ყველაფერი უნდა ავითრანოთ. ჩვენ უნდა გავამარაღოთ დამკვეთი ბრიგადელის სახელი.

— კი, მაგრამ... ძალიან ვამიჭირდა, ძმაო, გზაში, — ასევე საყვედურობს მოხუცი მეურმე.

ღრო მიდის. გარეთ თოვს. თვალს ძილი არ ეკარგება. ოთახში ჩვენ სამი ამხანაგი ვართ და სავადმყოფოს დარაჯი. იგი ახალგაზრდა კაცია, ყოფილი მოჯამაგირი, დღეს პარტიული და სოფლის ექტიური მუშაკი.

— თქვენი სახელი, ამხანაგო? — ვეკითხებით დარაჯს!

- ტატეს მეძახიან.
- გვარი?
- ქვრივიშვილი.

— ტატე ქვრივიშვილი? — გაიკვირვა ამხ. ჯორბენაძემ, თითქოს იცნო ეს კაცია.

— სადაური ხარ, ამხანაგო ტატე? — კვლავ შევეკითხე მას.

- გორელი ვარ, მაგრამ...
- რა მაგრამ? — შევაწყვეტინე სიტყვა.
- რა და იქ არავინ არა მყავს, არც მამაი. არც დედაი, მარტო ვარ, მარტო...

— ამხანაგო ტატე, გულს ნუ გაიტეხ, დღეს კაცი არ შეიძლება მარტო იყოს.

— ეგ მართალია. დღეს ჩქენი მთავრობაა და ყველაფერი ჩენია.

საუბარი დიდხანს გრძელდებოდა. სიცვიემ მთლად აგვიტანა. ლამის 12 საათზე, როგორც იქნა, ქურღივით მოიპარა ძილი, მაგრამ რალა: ქარის ზუზუნნი მოსვენებას არ აძლევდა არცერთ ჩვენგანს.

დიდი რაიკომში

19 თებერვლის დილაა. თოვას უშატებს. ალბათ შეჯიბრებაშია ბალაღი გამოწყვეული. წამოვდევით, ამხ. ტატემ დილაადრიან ცეცხლი დაანთო ბუხარში და დაცივებულგებს, როგორც იქნა, გავვითბა წელი.

დილის 9 საათზე რაიკომისაკენ გავემართეთ. რაიკომი მოძრაობს. განსაკუთრებით დიდი ჯაფა ადგას ერთი ოთახის კარს რომელიც ყოველ წუთს იღება. კარზე დიდი ასოებითაა წარწერა: „მდივანი“.

— ალბათ აქ უნდა იყოს რაიკომის მდივანი, — სთქვა ამხ. ჯორბენაძემ.

— ალბათ აქ არის, ვნახით და შევალთ კარი.

— უკაცრუოდ, ამხანაგო, აქ რაიკომის მდივანი რომელია?

- მე ვარ!
- თქვენი გვარი? — ვეკითხებით მას.
- სვანიძე.
- ძალიან კარგი.
- რა ამხანაგი, ამხანაგებო? — ისევ გავვიშვებოდა მან.
- ჩვენ ბრიგადელები ვართ ტფილისიდან. ვაზთა უნდა გამოვუშვით ბალაღში.
- ვაზთი? — გაუბრწყინდა მას სახე. თქვენი ჩამოსვლა ამხ. ჩიქვანიამ ვაღმომპცა. ძალიან სასიხარულოა. ვიმუშაოთ შეერთებული ძალით.
- ვიუშუაოთ, ვიმუშაოთ, ჩვენც მისთვის ვართ მოსული
- ამხ. სვანიძე. ჩვენ რედაქციაში უნდა გვყავდეს რაიკომიდან ერთი პასუხისმგებელი ამხანაგი, რომელიც დაგვეხმარება ყოველმხრივ.

— ძალიან კარგი, ამის შესახებ მოველაპარაკოთ ამხ. ახელედანს. იგი ჩვენი რაიკომის ავტორია.

რამდენიმე წუთის შემდეგ რაიკომში ამხ. სვანიძის თავმჯდომარეობით გაიმართა თათბირი ჩვენი ვაზთის გამოშვების შესახებ.

— ვაზთის პირველი ნუმერი ხვალ, ე. ი. 20 თებერვალს, უნდა გამოვიდეს. საჭიროა მასალები, — განუცხადე თათბირს.

— მასალებს ბევრს ვიშვით, ამხანაგო, — ლიმილით ამბობს ამხ. სვანიძე.

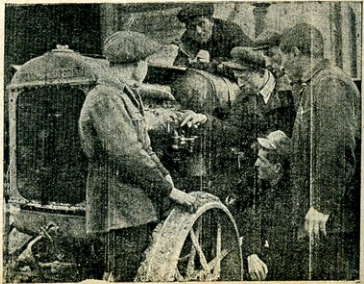
მართლაც, ერთი საათის შემდეგ ჩემს ხელით იყო მთელი გროვა მასალებისა სოფლის საჭირობოროტო საკითხებზე.

— მაშ, ამხ. სვანიძე, საქმე ვათავებულაია. ჩვენ შეუდგებით ვაზთის აწყობას. ამხ. ახელედიანი სისტემატიურ კავშირის დაიქვრს ჩვენთან.

— მაგისი ნუ გეშინიათ. ყოველმხრივ დაგებმარებით, ოღონდ თქვენც ჩვენთან ერთად გააკეთეთ საქმე.

— ეგ ჩვენი საქმე იყოს, — უპასუხებს ამხ. ჯორბენაძე მუშური გულრწველობით სვანიძეს.

რაიკომი მოძრაობს. ყოველ წუთს რეკს რაიკომის მდივნის ტელეფონი. ტელეფონორგანებმა გზავნიან ამხანაგებს

ცენობთან ტრაქტორის შემადგენელ ნაწილებს

კომუნისტური

გები ადგილებიდან სოფლად კოლექტივიზაციის მსგე-
ლობის შესახებ. დღის 11 საათზე დაეტოვებოდა მოძრაი
და ახმარებული რაიკომი და გავეშურეთ ჩვენი ბინისკენ.

პირველი ნუმერი

ჩვენს გზიდან აშტეტავი კოლექტივიზაციის ფონტ-
ზე დაერქვა. მასალები საკმარისად გვიქვს გაცხოველებული
მუშაობა სწარმოებს პირველი ნუმერის გამოსაშვებად.

აშ. ჯორბენაძე ასოთაშფობია. იგი გაემართა „კაი-
ბისკენ“. რომელიმე ასობია მოთავსებული. მან დაიწყო
ჩემს მიერ მიცემული მოწინეის აწყობა. ამ ხნის განმ-
ავლობაში მე სხვა კორესპონდენციებიც გავასწორე და
ორი საათისათვის უკვე მთელი გაზეთის მასალა მზად
იყო.

აშ. მიკრიტიანი მშენებელი და იგი თავს ევლება
საბჭო მანქანას. აწყობს მას და აშობებს ასამუშაველად.
დარაჯი ტარეც გვებმარება. ყველა გულისფანტკალით
მოელის გაზეთის პირველ ნუმერს. აშ. ჩიქვანია და აშ.
ახელდანი ხშირად მოდიან, კითხულობენ, თუ როგო-
რაა გაზეთის საქმე. აშ. ჯორბენაძე გვამიერებს, რომ
20 თებერვალს 11 საათისათვის გაზეთი მზად იქნება.
ხალს ძალიან აინტერესებს ადგილობრივი გაზეთი.

გათიან 20 თებერვლი. ჯორბენაძე განწყვე-
ტილი მუშაობს. 3 საათისათვის აშ. მიკრიტიანს გაზე-
თის მთელი მასალა ჩააბარა აწყობილი. მიკრიტიანმა
გამართა მანქანა და, კორექტურის გასწორების შემდეგ,
„ამერიკანკას“ ხმაური აყრუებდა იქაურობას, გაზეთი
სწრაფად იბეჭდებოდა. როგორც გვხვდათ, ურიგო არ უნდა
იყოს, მასში უმთავრესად მოთავსებულია წერილები სო-
ფლის კოლექტივიზაციის შესახებ. ცხადია, იქ კულაკების
წინააღმდეგობის წესამწიგნო იქნება, და ჩვენმა გაზეთმა
პირველი ნუმერიდანვე ამზილა კლასობრივი მტერი.
„ამერიკანკა“ კვლავ ხმაურობს...

დღის ბოროტეს საათზე ბაღდაღში დარიგდა ჩვენი
გაზეთი. ხალს არ სჯერა, რომ გაზეთი ბაღდაღში გა-
მოდის. გლეხები დიდი სიხარულით კითხულობენ მას.

აი, აგერ შეგჯუფებულა გლეხები და რალაცას გულ-
დასმით კითხულობენ.

— რავა ეგონა, აბა, შერჩებოდა თუ... იძახის
ერთი გლეხი.

— ეენაცვალე მაგის დამწერს,—აწვეს ბანს მეორე.
— ჰო, ჰო, მასე უნდა კულაკ სანდროს. აბა რავა
ეგონა! ხომ გახსოვს, მიხეილა, ვილაცამ ენოში წერილი
როც ჩამოვიგოდა.—კოლექტივიდან გამოდით, თორემ მოგ-
კლიო. ეს საქმე მაგ კულაკების მოხერხება იქნება, აბა სხვა
ვინ იზამდა?!

— მაგი რად გინდა, კაცო, ხომ ხედავდით გუშინ-
წინ დიშში, ღამით ვილაც ბოროტგამზარხველებმა ღარიბი
გლეხის, საწყალი ცირკვანის, სხლი, რომ დაწვეს. ჰოდა
ვენაცვალე მაგის დამწერს! დასცოხს მაგ სისხლისმსმელებს.
ეყოთ რაც ითარეშეს ჩვენს ზურგზე, ლაპარაკობს მოხუ-
ცი ავაბო.

ბაღდაღის ქუჩებში დიღსა და პატარას ბრიგადის
გაზეთი ექირა ხელში და დიდის ვატაცებით კითხუ-
ლობდნენ.

— აშ. ჩიქვანია და აშ. ახელდანი კმაყოფილი
არიან ჩვენი გაზეთის პირველი ნუმერით. მათ მოსწონთ
ჩვენი გაზეთის მებრძოლი ტონი.

კოლექტივებში გუთნებს აგზავნიან

ამის შემდეგ რედაქციაში აუარებელი მასალა მოგ-
ვილიდა კოლექტივიზაციის ფონტიდან. გლეხები თვით
მოდიოდნენ რედაქციაში და გვაწვრიდნენ წერილებს
გლეხი რედაქციაში და მათთან საუბარი.

გაზეთის ყოველ ნუმერში დაუფარავად ვამხილეთ
კოლექტივების მტრები. კოლექტივებში გაერთიანებული
გლეხები თვით სწვრიდნენ კორესპონდენციებს სოფლის სა-
პირბოროტო საკითხებზე.

ერთ დღეს რედაქციაში ჩვეთან სასაუბროდ კოლე-
ქტივიზაციის საკითხების შესახებ მოვიდა მთელი ჯგუფი
გლეხებისა; მათში რამოდენიმე ჭალარაგარეული გლეხი
იყო. მე ძალიან მაინტერესებდა მათთან საუბარი. იმათ
ერთ სტამბის მოწყობილება დაათვალერეს და შემდეგ
გავგიმართეს საუბარი.

— მოხუცო თქვენი სახელი.
— ჩემი?—მიმასუხა დაახლოებით 65—70 წლის
მოხუცმა.

— დიხა, თქვენი.
— კიმოთე, შვილო.

— მე ძალიან მაინტერესებს თქვეთან საუბარი.

გლეხები სმენად არიან ვადაქველური.
— ვისაბროთ, შვილო, ვისაბროთ.

— რას იტყვით კოლექტივების შესახებ? არაინ
ვიწვეთ წინააღმდეგობას? ანდა რა ხალხია ისინი.
გთხვით გულრწყულად მითხრათ ყველაფერი, ნურაფერს
დამიშალეთ.

— დასაშალი რა არის, შვილო, რაც სიმართლეა—
სიმართლეა, სიმართლის თქმისათვის კაცს არ იტერენ ქე
ვიცი და სხვა რისი უნდა მეშინოოდეს.

— მე, შვილო,—დაიწყო მან.—მოხუცს, რომ მიყუ-
რებ, ყველაზე ადრე შევედი კოლექტივიში და სიკვდილის
დღემდე არც გამოვალ იქიდან. ხელს ძალიან ბევრი გვი-
შლის. მაინც ვუ კულიკები რას არ ჩაიდან... გლეხებს
ემუქრებიან, სახლს უწყვედ და ვინ იცის კოდე რა. გუ-
შინწინ კოლექტივის წევრ სოფადეს სციემს. შენ კოლე-
ქტივში რავა ხარო. ეყოთ მაგ მამაბირის შვილებს, რაც
გეწვეთ სისხლი? მაგრამ რას იზამს, შვილო, კაცი. ისინი
ძველი ვატრები არიან. ჩვენს სოფელში კულაკები საკმა-

ოდაა. ამ ბოლო დროს ისე გათამამდნენ, რომ კოლექტივის წევრები, როგორც კი გაივლიან მათ ჰიჰსართან, იმ წუთს ძალღებს გამოჰსიანებენ. ჩემს მეზობლად ერთი კულაკი ცხოვრობს. გუშინწინ მოვიდა და დამიწყო ჩიჩანი: კოლექტივში რა გინდა, ყველაფერს წაგართმევენ, საზღვრები მოისპობა, ადგილი არ გექნება და ვინ იცის კიდევ რა არ წარმოსთქვა მან თავის გველური ენით. ვერ მოვითმინე, მართალი ვითხრა, და, რომ ჩემი შვილი არ ყოფილიყო დე მას არ დავეწყნარებინდი, არ ვიცი რას ვუზამდი.

— საზღვრები არ იქნებაო,— ასე იძახის. ვის უნდა ასწავლონ ჰკუა მავენმა! მოხუცს კიმოთეს, შვილო, ვერ კიდევ შეუძლია შვიისა და თეთრის გარჩევა. ჩვენი მთავრობა არაფერ ურიგობას არ შევბა. საზღვრების თაობაზე, შენ არ გვეკლდინება, შვილო, მაკული ჩხუბია ატეხილა. 1926 წელს ჩვენმა სასამართლომ გაარჩია წითელ ხევში მცხოვრებ გუბულაძეების საქმე. წითელი ხევი სოფელია, ბაღდაღზე მ ვერსითა დაცილებული. გრიგოლ გუბულაძემ მოკლა მისი ბიძაშვილი ვიქტორ გუბულაძე. მკვლელობა საზღვრის თაობაზე მოხდა. ვიქტორ გუბულაძემ გრიგოლის ადგილისაკენ გადაიწვია; გრიგოლს სისხლი ყელში მოადგა, ვერ მოითმინა და ვიქტორი იქვე

გორაზე მოკლა. ეს კარგია, შვილო? რის ბრალად, ეს ჩვენი განუფეთარებლობის. კოლექტივების დროს ასეთი ჩხუბი არ იქნება, როგორც ჩვენი მთავრობა გვეუბნება. ჰო და, მშვიდობიანობა არ ჯობია ამ ერთ ტკაველა მიწას და სისხლს? რა თქმა უნდა, სჯობია.

გლეხები კიდევ დიდხანს საუბრობდნენ ჩვენთან. ისინი გვესაუბრებოდნენ სოფლის საქარბოროტო საკითხებზე. ამ დროს ამახ. ჯორბენაძეს ჩვენი ვახუთის მეოთხე ნურბის მასალები უკვე აეწყო, შეეკრა ვახუთი და მანქანაზე გაეშვა.

მოსმა საავადმყოფოს ვიწრო დერეფანში „ამერიკანკას“ გრილი. გლეხები ვარეთ გამოვიდნენ. დიდხანს უყურეს მას. მათ უხაროდნენ ზანქანის მოძრაობა და იღიმებოდნენ. ბოლოს ისინი დაგვეშვიდობდნენ და საუბრის გარკუელებას შემდეგისათვის დაგვიბრდნენ.

„ამერიკანკა“ ისევ სუნთქავს. ამახ. მიკრიტიკიანი შეესვენებლად მუშაობს, მას ოფლი ღვარად ჩამოდის და ვიქტორბ: „ასეთი ოფლით დაუღალავი შრომით და ენტუზიაზმით შენდება ახალი ქვეყანა, სოციალისტური ქვეყანა!“.

კ. მელაძე.

მამის სიკვდილი

მოგონება

დღეა თითებზე ითვლიდა მამის დაბრუნების დროს რომელიც ჰლოდინის ტყეში იყო საშუალოდ წასული. ბუზუნდნენ: „ვაი, ჩემი ვაჟინის დღეს ნეტაი რამოუვლიდა ამდენხანს?“ და სახეს ავგარიდებდა, რომ მე და ჩემ დას ან ვაგვეგონა მისი დავალონებული სიტყვები. ჩვენ მთელი დღე შარისაკენ ვაგვირა თვალს და ყოველ წუთში მოველოდნენ მამის გამოჩენას, თუ შორით ვინმე მომავალს დაგინახავდით და მამას მივაშვავსებდით, მისკენ ვაგიქცოდით, მაგრამ ისევე უკან გამოვბრუნდებოდით იმედგაცრუებულნი, როცა დედაჩემს თვალებში ცრემლს შევამჩნევდით, პირველად ჩემი და ატირდებოდა, მერე მეც ავყვებოდი მას და სამივე გტიროდით. სიზმარში ხშირად ვხედავდით მამას. ერთ დღემ დედამ ძილში ტირილი დაიწყო, ჩვენ ვაგვევლიდა, მთელი დღე თეთრად ვაგაუენით. დღემდე ვგავიბო სიზმარი: ვითომ ჩვენს ეხოში მაღალი ცაცხვის ხე იდგა. მამამის წვერებზე ასულიყო, ვადმოკიდებულიყო და იქვე მომკვდარიყო. ერთი სიზმარი მეც მაგონდება.

ტყიდან მამის მოსვლას ველოდით. შორს თვალი მოვკარიოთ: მამა ცხენზე იჯდა და ჩვენსკენ მოჰქროდა. მამას შევეგებეთ, ის ცხენიდან ვადიხობა, ყველას ვადავგვიხევა, ვადავგაკონდა და სურჭლები მოგვიტანა: დედას და ჩემს დას ჰუელი საკაბე და ქუსლიანი ფეხსაცმელი, მე კი წითელი ხალათი და ყვლიანი წულები...

ვაიდა დრო. მამა კიდევ არ ჩანდა. ერთ დღეს მეზობლის ბიჭმა წერილი მოგვიტანა და თან წავიკითხა ვილაც უტრონი იწერებოდა მამის ავადმყოფობის შესახებ. რამდენიმე დღის შემდეგ ჩვენს ქუჩისთან ურუმი ვაჩერდა, საიდანაც საბანში ვახეული კაცი ვადმოიყვანეს და ეხოში ჩამოიყვანეს... ჩვენ ის ვერ ვიცანიით...

მამას არ ჰვავდა: სახე ჩაყვიდებოდა, თვალები ჩალრმევებოდა და თითები ჩიხირებს უვავდა.

დღეა ვადახეხია... ავადმყოფი ქოხში შეიყვანეს, საწოლი ვაუკეთეს და დააწვიენს...

ის ხბის კანკალით ლაპარაკობდა. მისი სიტყვები ძლივს ვესმოდა.

— სვილებს მოუარეთ, ჩემზე ნუ იდარდებთ...— ეს სიტყვები ვაგიგონეთ ხბოლოდ.

ჩვენ ესტიროდით.

მამა ვახუნწვეტლოვ ეკნესოდა, და ჩვენ ვერ ვიძინებდით.

დილაობით მასთან ვილაც დედაბერი დადიოდა. პირველად უშულოცავდა და შედეგ როლაცას ასმევდა.

მეზობლები დადიოდენ და დედას ამშვიდებდენ.

— ნუ გეშინია დმერთი შევიბრალებს ქიშვარდას... დედაბერს კი მეზობლის ქალები ძალიან აქებდენ:

— ბუჩა, ისეთი ექიმაა, ისეთი, რომ მკვდარსაც კი ვააცოცხლებს,— ამბობდენ ისინი.

მამა ვახაფხულის თოვლივით დნებოდა და ტიროდა დედა. ვტიროდით მე და ჩემი დაც, დედა კი, თმას იწუწდა და ლოყებს იკაწროდა.

ჩვენი ქობი მეზობლებით აიქოს...

• მახსოვს, ჩემთან მოვრდა მეზობელი ივანე, ხელი მოკვდა და ვარეთ ვამიყვანა.

— ბიძა! წამოდი ჩემთან, ბაღნებთან ითამაზე, მამა დღეს ავად არის,— მითხრა მან და თეთრი ფული ჩამიღო ხელში...

ივანეს ხელიდან ვაუესხებო და დედაჩემისაკენ ვაგიქცი... დედა მამის საწოლთან პირჩაღმა ჩაქცილიყო და ვულაშოსკენილი ქვითენებდა... მე თვალსი მოვკარი მამის ვაცივებულ ვეამს და დედაჩემს კალთაში ჩაუვარი.

— ქალო, რას კლავ მაგ ბალანსს? ადგ, გაიყვანე გარეთ.— უთხრეს მას ქალებმა, დიდა ააყენეს ორივე ვარეთ გამოგიყვანეს ივანეც იქი იდგა. ხელი მოკიდა მისმა ცოლმა ეფროსინემ, დედას მომაშორა და თავის სახლში წამიყვანა...

ივანეს ბაღნები ცეცხლს შემოსხდომოდნენ...

სიმონა ათვა და სკამი დამითმო...

— ბაღნები, აი ბაღანი ამაღამ თქვენთან იქნება, კარგად მოუარეთ, გესმისო? ში და თქვენ იკით, მე იქინე უნდა წვილიდო.— უთხრა მათ ივანეს ცოლმა.

— ეფროსინე, ქალო, რავა იი საწყალი ჩიშვარდიე? ხომ მორჩება, ნეჩაი?— შეეკითხა ეფროსინეს ივანის ბაბუა ძალზე მოხუცებული დათია, რომელიც ცეცხლის პირად ფეხმოკაციო იჯდა და ჩიბუხს აბოღებდა...

— რას ლაპარაკობ, ივანეს კოლს თვალობი ცრემლით აივსო. მობრუნდა, ყველი დაჭრილი გამოიტანა და ხელში ჩამიღო.

— ჰაიე, გენაცვალე, მე თქვენსას წავალ და მალე დაბრუნდები.

თავზე ხელი გადამისვა და აჩქარებით გარეთ გავიდა. მეც წამოვბეტი, მინდოდა გავდევენბოდი, მაგრამ სიმონამ ხელი მტაცა და დამსვა.

რამდენიმე წუთს ქოხში სიჩუმე იდგა ყიფილი და მჭადი ხელში შეჭირა და თავჩაღუნული ვტიროდი...

— ბაბუა, რა გატირებს არ გრცხვინია? ხომ გაიგონე, ეფროსინემ რომ სთვა— რავა არ მორჩებაო. კიი, ბაბუა, მორჩება მამაშენი, მორჩება, ნუ ტირი. აი, ზღაპარს გეტყვით... თქვენ ყური დამივადით...

და მოხუცმა დაიწყა ზღაპარი. ბავშვები სულგანაბულად ვესმენდით, ზღაპრის გმირი გვიტარებდა...

აიარა გრიკოლი. დამაიწყდა ჩვენი უბედურება... იმ ზღაპრის გმირი დღესაც ცოცხლად მიღვას წინ...

გამეჩვიება დიდასთან არ ვიწყვი. ქოხის ჰერს შევხელი— არ შავდა ჩვენსას. მიგვიტო: ივანეს ქოხში ვიყავი ყველას ეძინა... იცყობოდა, ჯერი კიდევ არ გათენებულ იყო. ჩუმად ავდებო, უკანა კარი ნელა გავაღე, გარეთ გავიღე და ჩემი სახლისაკენ გაიქეცე...

შარით არ წავსულვარ: გრძელი გზა იქნებოდა; ღობებზე ვებტელები... ჩიტკრები მიგჭროდი... არაგის დაუნახავიარ, არც არაგინ დამინახავს. ჩვენს ეზოში რომ შევიტრბინე, მურია შემომეგება, მომეხვია, მომელაქუცა. ქოხის კარი მიხურული იყო.

არ ვიცოდი, რა მქენა. კარის გაღებას იგრ ვბედავდი, კედლის ავიტუხე. ქოხში სიჩუმე იყო. შიშმა ამიჩრანა...

ქუჭრუტანიდან დაეიწყე ცქერა... მამას საწოლზე თეთრი ზეწარი იყო გადაფარებული. თავფოს ორი სანთელი იყო ანთებული. მიწაზე გაგებულ ჩაღებზე იწვა ჩემი და. იქი იდგა დედა თმაგაშლილი და თავჩაქინდრილი. ივანეს ხმა მომესმა. დივინახე, რომ ივანე და ეფროსინე მიდიოდნენ... ქოხთან მოირბინეს, მე ვერ მხუდავენ. კარი გააღღეს.

— ბაღანიე არ მოსულა?— იკითხა ივანემ. ოიოამ შეპკვილა: ჟეიმე, შეილოა. შესმოდა მისი ხმა.

ივანემ მხრებზე ხელი დამადო.

— აქ არის, აქ, დაიძახა მან. დედამ გულში ჩამიკრა...

სხვა მიზობლობიცი მივიღენ...

— ნინო, ხელი გავუშვი მაგ, ბალანსს, ჯარგვალაში შედი, — გაჯავრებით ამბობდა ივანე.

— შენ კი არ გრცხვინია, ამხელა ყაძახს, რომ გამოქცეულხარ დი ჩვენ კი, შიშით გული გაგვიტკვლიცი?!

პიონერი წერა-კითხვას ასწავლის ქართ ქალს

— ეხლავე წადი, თვარა ყურებს ავიწყე, — მითხრა მან და ხელი მოკიდა...

— შეილო, წაყევი ბიძი ივანეს, მამაშენი მოკვდა, მითხრა დედა და ქვითინი დაიწყა. მეც ვტიროდი და დედის კალთებს არ ვშორებოდი.

ივანემ და ეფროსინემ ხელები ჩამიბდეს და უკანვე წამიყვანეს...

მთელი ღღღღღამე ივანესას ვიყავი. არსად არ მიშობდენ... მისი ბავშვები მეთამაშებოდნენ...

მე კი ფრთებმოტეხილ წიწილასავით ვიღებე...

მესამე დღეს ილიდან ივანე და ეფროსინე ჩვენსას წავიდნენ. მე არ წამიყვანეს.

— ბიძია სანდრო, ხომ იცი, მამა ავად არის, რომ დაგინახავს, შეწუხდება... მოიცა დღეს ჩვენსას და ხვალ კი, მე თვითონ წავიყვან...

აღორსით მითხრა ივანემ. მე მჯეროდა ივანეს, მაგრამ არ ვიცოდი, რატომ უნდა შეწუხებულიყო მამა ჩემი დანახვით...

ივანეს ბავშვები ბლის ხეზე ავიდნენ და მწიფე ბაღს დაუწყეს ჰამა, მე და მოხუცი დათია ბლის ქვეშ ვიღებო. დათია ბრმა იყო. ის ლაპარაკობდა, მე კი არ ვუსმენდი თავში გამილევა სახლში ვაგეცეულიყავი. წამოვბეტი და გავიქეცი. სანამ ივანეს ეზოს გავცილდებოდი, არაგის დაუნახავიარ. შარაზე რომ გადავდებე, მომესმა სიმონას ხმა:

— სანდროია, ბეკო, დაბრუნდი. ჩვენ ეზოს რომ მივუხალოვო, დაინახე გაშლილი გრძელი სუფრა, რომელსაც რამდენიმე მეზობელი შემოსხდომოდა. ეზოში რომ შევიდი, ერთი მათგანი შემომეგება და სუფრისკენ წამიყვანა.

— ნენა, ნენა, — ეტიროდი მე.

— დედაშენი ჩქარა დაბრუნდება, ბიძია, ჩქარა, — მითხრა მან და ცრემლიანი თვალები ამოიწმინდა.

ახლობელი ეკლესიიდან ზარის რეკა მოისმოდა...

მამაჩემს ასათლავებდენ.

რადენად გავნებელია თაგბაქოს წავა ჯანმრთელობისათვის

აი, რას სწერს ექიმი ხაჩატრიანი თავის წიგნაკში, რომელიც ძვირფას მასალას წარმოადგენს:

თამბაქოს ბევრი ეწევა, მაგრამ აქეთ თუ არა მათ სწორი წარმოდგენა თამბაქოს მავნებლობაზე? არა.

ბევრს ჰგონია, რომ თამბაქო მავნებელია მხოლოდ მაშინ, როდესაც ბევრს სწევენ, და თუ ზომიერად სწევ, სასარგებლოც არის. ერთი მსჯელობა ხშირირია ხოლმე მოსახლეობაში, მაგრამ ეს შემცდარი აზრია.

თამბაქოს შხამი, როგორც ფრიალი მადონა საწამლავი, ცნობილია ძველი დროიდანვე. იმ ხანაში თამბაქოს შხამით სწამავდნენ გველს.

ინგლისელი ექიმი რიჩარდსონი მიწვეული იყო ერთ ორმოცი წლის კაცთან, რომელსაც მოეწია ერთი დღის განმავლობაში 40 პაპიროსი და 14 სიგარო. ექიმის მიერ ყოველგვარი ღონისძიების მიუხედავად ავადმყოფი მოკვდა.

აღნიშნულია ისეთი შემთხვევებიც, როცა კონტრაბანდის თამბაქოს ფოთლები ტანზე შემოუხვევიათ და ამით მოშხამულან.

თამბაქოს წვეგს ჩვეულებრივ იწეებენ 10-12 წლის ბავშვები, რომელნიც „დიდობას“ იჩივებენ და პირველად ალბათ მოპარულ პაპიროსს სწევენ, სადმე მიწალულ ალვას.

პირველად ჩაყლაპული ბოლი ყმაწვილებს აუტებს ხეგლას, უწიარებს ნერწყვს, მაგრამ „ვაკაკი“ აინფუნაივ არ იღვდება, განაგრძობს წვეგს დღეს, ხვალ, და, აი ჩვენი „გმირი“ ხდება უმწეო, საბარლო არსება.

როდესაც მოპარვას ვერ ახერხებს, მაშინ ავროვებ პაპიროსის ნაშვებებს. მართალია, პირველ ხანებში ის გრძნობს გულის რევას, თავბრუს, სისუსტეს, მაგრამ სხეული თანდათან ეჩვევა თამბაქოს შხამს და აღარ გრძნობს უსამოვნებას.

მეცნიერულად დამკვიტებულია, რომ თამბაქოს შხამის მიყრდნეობა რაოდენობაზე კი, სწამლავს ცხოველებსა და ადამიანსაც. თამბაქოში უმთავრესი შხამი არის ნიკოტინი, რომლის ერთი წვეთითაც კი ჰკვდება ადამიანი. რაც უფრო დაბალი ხარისხისაა თამბაქო, მით უფრო შხამიანია. მაშ რატომ არ იხიციებანი თამბაქოს მწველნი? იმიტომ, რომ ჩვენი სხეული თანდათან ეჩვევა შხამს და გაბრუნების გამო ჰკარავას გრძნობიერებას.

დიდად შემცდარია ის, ვინც ფიქრობს, რომ თამბაქოს წვეგ აადვილებს, ან აუზოჯობებს მუშაობას. იგი ემსგავსება ლოთს, რომელიც მუშაობის წინ სვამს სპირტიან სასმელებს და იციკრებს შრომის უნარს; ნიკოტინიც სპირტივით იწვევს ალუნებას და იმიტომ მიჩვეულ ადამიანს სჭირდება მისი ხშირად ხმარება.

ვინც პაპიროსს ეწევა, იგი ფრიალ აზიანებს თავის ჯანმრთელობას;

სახელოვანმა კლინიკებმა პროფ. ბოტკინმა სთქვა: — თამბაქოს რომ არ შეგჩვეოდი, კიდევ ვიცოცხლებდი 10-15 წელიწადსაო.

ბაყაყი კვდება ნიკოტინის ერთი მესამედი წვეთის შემხამებებით, ხოლო კურდღელი—ერთიმიწოხედი წვეთის შემხამებებით.

ნიკოტინი აღიზიანებს სასუნთქ ორგანოების ლორწოვანებს გარსს და ამიტომაც ფრიალდა მავნებელია ქლუპიანთათვის.

იგი მავნებელია ამავე დროს ორსულ დედაკაცთათვის. აგრეთვე ნიკოტინი აზიანებს ნაწლავთა ლორწოვან გარსს; თამბაქოს კვამლი ნიკოტინს გარდა სხვა შხამებიც არის.

ფრიალ მავნებელია ნიკოტინი გულისა და სისხლის ძარღვებისათვის იგი ძალიან აღიზიანებს გულს, რომელსაც დიდი მუშაობა უღდება.

ნიკოტინი ღიდალ მავნებელია ნერვებისათვის და საერთოდ ყველა ჩვენი ორგანოსათვისაც. განსაკუთრებით მავნებელია იგი მოზარდი თაობისათვის, რადგან ხელს უშლის მათ ზრდას, და წონასაც. იმ მოწაფეოა ზრდა, რომლებიც არა სწევენ, 20% უტეთესია და წონა 25% მეტი.

ბევრს არ ესმის, რომ მათ მიერ აბოლებული ჰაერი ბინებში მავნელ მოქმედობს სხვებზე და განსაკუთრებით კი ბავშვებზე.

განსაკუთრებით არ უნდა ეწეოდეს თამბაქოს ისეთი ადამიანი, რომელიც გრძნობს გულის სისუსტეს *)

გამოკლებულითაც ვიცით, თამბაქოს მწველების დიდი უმრავლესობა სუსტი და გამხდარია, მათ უძნებლდებათ სუნთქვა, ჩქარა იღვლებიან სიარულის დროს და სხვა.

თქვენ ხშირად შეხვდებით ქლექით შებყრობილ ადამიანს, რომელიც გულმოდინედ ეწევა პაპიროსს, თითქოს თამბაქოს წვეგა ქლექის წამალი იყოს. იგი გაბვეულია თამბაქოს ბოლში და მზად ხარ ცრემლმორთულმა შესდებო: „რას სჩადიხარ, შე საცოდავო რას ისწრაფებ ისინდა ხანმოკლე სიცოცხლეს?“, მაგრამ ხომ გაგვიგონიათ „მეღას თავისი მახრყობდა უყვარს“-ო, და ის საბარლოც შეჩვევია და შეთვისებია ასეთ მახრჩობელს. გარდა ფილტვების და სხვა ორგანოების დაზიანების, ნიკოტინი გავლენას ახდენს ადამიანის სასქესო ორგანოებზე და ხელს უშლის ნორმალურ მშობიარობას *).

როდესაც როველიმე მუშას ეკითხები, თუ რისთვისა სწევს თამბაქოს, ის ღიღის გაზვიადებით და მღიღღურადაც გიპასუხებს: რას ამბობ, კაცო, უშუროდ თავისებობა, მაგრამ უთამბაქოდ ვერაო თანაც ცდილობს გავლენის მოსაზრება ლოკატურად დაგმიტკიცოს. სასაცდლოა, საბარლო!

ეკითხები მეორეს: „რათა სწევ, ხალხი სწევს და მწევ, უნდა როგორმე გავანებო თავი ამ ოხერს, თორემ ღამის არის ბოლო მომიღოს!“—გემისი პასუხად.

როდესაც ყველა დამწმმშავა, დანაშაულობისათვის აღარავის ასამართლებენ და აღარც სჯიან. ასევე ითქვის თამბაქოს მწველებზედაც ისინი ხშირად ცდილობენ თავის გამართლებას და მოჰყავთ სხვადასხვა, ვითომდა საბუთი,

1) იხილეთ ექიმ ხაჩატრიანის წიგნაკი „გულის ჰიგიენა“.

2) ეს ფაქტი დადასტურდა ქართველ ექიმთა და ბუნებისმეტყველთა საზოგადოების კრებაზე 1927 წლის 12 ივნისს; ექიმმა ელი-აშვილმა წაიკითხა მოსტენება ზემოაღნიშნულ კრებაზე, რომელსაც დავალებული ჰქონდა ტფილისის თამბაქოს ქარხნების მუშა კალებს და მუშების დახმარება და გამოკვლევა, თუ რა გავლენას ახდენს თამბაქოს მტვერი სასქესო ორგანოებზე.

რომლითაც სურთ დიცივან ის აზრი, რომ თამბაქოს წე-
ვას არავითარი მავნებლობა არ მოაქვს და, პირიქით
ზოგჯერ ექიმებიც ურჩევენ მოწვევას:

შეიძლება ექიმები ზოგიერთ მსუქან ადამიანს ურ-
ჩევენ თამბაქოს მოწვევას, რადგან თამბაქოს ბოლო ადამიან-
ის სისუქნეს აღნობს, მაგრამ თუ თამბაქოს ბოლი ადამი-
ანის სისუქნეს აღნობს, რაღა კეთილს დააყრის ისეთ
ადამიანს, რომელსაც სისუქნე ისედაც წაკლები აქვს?
გარდა მაგისა, ადამიანის უზომოდ გასუქება შედეგია
მისივე არანორმალურად კვების, ხშირია შემთხვევები,
როდესაც მთელი დღე და ღამის განმავლობაში ვკამთ
სტუმრობის დროს, რაც ერთნაირ ველურობად უნდა ჩა-
ითვალოს. აი, ცოცხალი მაგალითი: ერთი ტფილისელი
კაცი ბერლინში წავიდა საქმეზე და სანამდე იქ იყო,
დღეში სამ გერმანულ სადილსა სჭამდა, მხოლოდ სხვადა-
სხვა სასადილოში, რადგანაც ერთსა და იმარე სასადი-
ლოში რცხევოდა. მაშასადამე, ზოგიერთი ჩვენებური
კაცი სამჯერ მეტსა სჭამს, ვიდრე გერმანელი მოქალაქე
და რაღა საკვირველია, რომ ასეთ ადამიანებს ექიმებმა
ურჩიონ თამბაქოს წევა.

— უკეთუ თამბაქო მავნებელია, რატომ მთავრობა
ქარხნებს არ დაჰკეტავს და არ აკრძალავს თამბაქოს წე-
ვას?

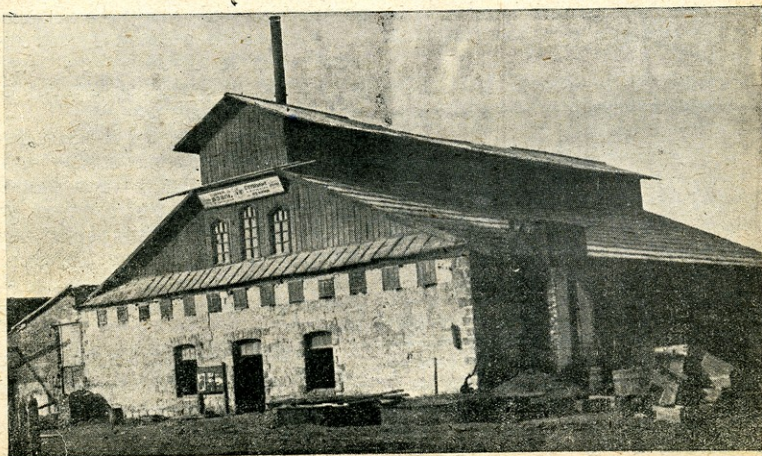
ასეთ შაბლონიურად საკითხის დასმაზე ჩვენ ვუპასუ-
სებთ შემდეგს:—საფრანგეთის რევოლუციის დროს,
როდესაც პარიზის პროლეტარიატმა ბასტილის ციხე
იღო, იქიდან გავათავისუფლეს ისეთი ტუსაღები, რომ-
ლებიც ოკდაათი და მეტი წლები იხსნენ სატუსალოში,

ისე შეეთვისებიათ და შესწევოდნენ უმზეო და ნესტოან
საკანებს, რომ აღარც კი, უნდოდათ იქიდან გამოსვლა;
ასევე ითქმის თამბაქოს ზოგიერთ მომწვევებას: ისინი
ისე შესწვევიან მავნებელ თამბაქოს ბოლს, რომ ვეღარ
დაულწევიათ თავი და ასეთი ხალხისათვის ზემოდან ბრძა-
ნება და რეპრესიების მიღება ვერაფერს გავარდებს. აგ-
რეთვე უძღური ზომაა მთავრობის მიერ ერთბაშად ქარ-
ხნების დაკეტვა.

იმპერიალისტური ომის დროს, 1914 წ. ნიკოლოზის
მთავრობამ მაგარი სასმელებით ვაჭრობა სასტრატეგად აკრ-
ძალა, მაგრამ ლოთობას დაჩრვეული ხალხი მაგარ სას-
მელებს არაღვგალურად იძენდა, ვაცილებით ცუდი ხა-
რისხისას და ამავე დროს მამასისხლ ფასებში. მაშასადამე
ადამიანთან ძველი ზნევეულება და ფსიქოლოგია უნდა
მოისპოს არა ზემოდან, არამედ შეგნებით და განვითარე-
ბით. თამბაქოს მომწვევების ერთ მთავარ თავდაცვის სა-
განს შეადგენს შემდეგი მოსაზრება: „თამბაქოს წევს
რომ თავი დაანებოს ხალხმა, სახელმწიფო იზარალებს,
რადგან მის ერთ-ერთ შემოსავლიან წყაროს თამბაქოს
მეურნეობა და მრეწველობა შეადგენს“.

გარდა ამისა, აუარებელი მუშა ხელი უსაქმოდ დარ-
ჩება, რაც გამოიწვევს უმუშევრობასო,—ამბობენ ზოგიერ-
თნი, მათის აზრით, ადამიანები იმისთვის უნდა დაიხი-
ცონ, რომ მესაფლავენი უსაქმოთ არ დარჩნენ...

რაც შეეხება იმის შიშს, რომ თამბაქოს ქარხნების
დახურვით მუშები უმუშევრად დარჩებიან, მაშინ ტექნი-
კის განვითარებასაც თავი უნდა გაუანებოთ, რადგანაც
მუშის ადგილი მანქანებმა უნდა დაიჭიროს მომავალში.

დენინის სახ. შუშეულობის დამამზადებელი ქარხანა ავქალაში.

რა თქმა უნდა, ერთი მოსახრება არ არის სწორი, რადგანაც ჯერჯერობით ჩვენ საქმე გვაქვს არა ქარხნების დაქტვასთან, არამედ ჯერ თამბაქოს მოთხოვნების შემცირებასთან, შემდეგ-კი სრულიად მოსპობასთან.

როდესაც რომელიმე დარგის მრეწველობა ანუ მეურნეობა ვითარდება, ერ განვითარება გამოწვეულია ბაზრის მოთხოვნებიდან საქონელზე, და უკეთეს საზოგადოებაში მოთხოვნებიდან იქნა ან თუ იმ საქონელზე, ან სულ მოისპო, მაშინ საქონლის დამზადებაც მექანიკურად ჩერდება, ან ისპობა.

როდესაც საზოგადოებაში თამბაქოს მოთხოვნებმა მოისპობა, მისი მეურნეობა და მრეწველობაც მაშინვე მექანიკურად შეჩერდება. ასეთია მეურნეობის და მრეწველობის კანონი.

ეს პროცესი მოხდება თანდათანობით და ისეთს დროს, როდესაც საბჭოთა ხელისუფლება ასეთი მრეწველობის მოსპობით, როგორცაა თამბაქო, არა თუ იხარალებს, არამედ დიდ სარგებლობასაც ნახავს და აუარებელ მუშას სიცოცხლეს გადაურჩენს იმ უღმობელი სენისაგან, რომელსაც ეწოდება ქლქი და გულის ავადმყოფობა. ამავ დროს ეს აუარებელი მუშა ხელი დაუბრუნდება სხვა სასარგებლო მუშაობას და დამაზადებს ისეთს საქონელს, რომელიც უფრო სავაიროა ადამიანისათვის.

1914 წელს, როდესაც გამოცხადდა იმპერიალისტური ომი, სუვერულ სახელმწიფომ მთელი რიგი ქარხნები გადააკეთა საომარი იარაღის დამამზადებელ ქარხნებად. საბჭოთა ხელისუფლებასაც, როდესაც დაუდგება ის სანატრელი დრო, რომ ხალხი თავს დაანებებს თამბაქოს წევას, თამბაქოს ქარხნები გადაეცემა ისეთ დარგის მრეწველობად, რომლის პროდუქციაც მშრომელ ხალხს უდიდეს სარგებლობას მოუტანს, და რაც ადრე მოხდება ეს, მათ უკეთესი.

როგორც თამბაქოს, აგრეთვე სხვა გამანადგურებელი ნივთიერების მოხმარების მოსასპობად დიდი მუშაობაა საქარო.

რევოლუცია უნდა მოხდეს სუვერელგან, რომ არცერთი დარგი, არც ერთი კუნძული ცხოვრებისა არ დარჩეს შეუცვლელი. პოლიტიკური რევოლუცია კი არა, არამედ უმაღლესად განვითარებული მრეწველობაც ვერ გვიშვებს, უკეთეს ჩვენ, ადამიანებს, არ გვეცოდნება რა უნდა ვაკეთოთ, თუ ჩვენი შექმნილი პროდუქცია არ იქნება შემოწმებული მეცნიერულად. მომავალი სოციალისტური და კომუნისტური საზოგადოება ვერ შეურიგდება ისეთი დამღუპველი და უსარგებლო პროდუქციის დამზადებისათვის მუშის სამუშაო ძალ-ღონის დაბადებამ და ხარჯავს, რომელსაც ეწოდება თამბაქოს მურნეობა.

ძველი ზნე-ჩვეულება და ფსიქოლოგია დიდ წინააღმდეგობას გაუწევს სოციალიზმის მშენებლობას, უკეთეს იგი არ მოვსკეთ წინადაწინვე.

მასასადამე, კაცობრიობა უნდა განთავისუფლდეს ძველი ზნე-ჩვეულებებისგან ეს კი, ძალიან ძნელია და ხან-

გრძლივი დრო უნდა, მაგრამ რამდენადაც მისთან პრტილა სერიოზულია და ხანგრძლივი, იმდენად იგი ადრევე უნდა იქნეს დაწყებული.

ჩვენი ვაჟწარმოები დიდ სოციალისტურ აღმშენებლობას და ვხვრთვით სოციალიზმისათვის. ეს მართალია, მაგრამ არანაკლები სასახურის გაწევა იქნება სოციალიზმისათვის, უკეთეს ჩვენ შეძლებისდაგვარად დავიწყებთ, როგორც თამბაქოს მოხმარების აგრეთვე სხვა ძველი ჩვეულების გავრცელების წინააღმდეგ ბრძოლას, ამისათვის დოაა შევედგეთ პრაქტიკული ხაზიჯის გადაღმას.

ამ საქმეში დიდი დახმარების გაწევა შეუძლია პროლეტარულ მწერლობას; მის მოვალეობას შეადგენს სამსახური გაუწიანო მუშათა კლასს ახალი ყოვე-ცხოვრების ზნე-ჩვეულების და ახალი კლასური, პროლეტარული კულტურის შექმნასა და შევიყვებაში.

პროლეტარული მწერლობის წარმოშობამ არა ნაკლები მასახური გაუწიანო რევოლუციის იმ მხრივ, რომ მუშათა აზროვნება და განწყობილება რევოლუციონურად მიამზადდა. ახლა კი დადგა ისეთი დრო და პირობები, რომ პროლეტარულმა მწერლობამ მუშაობა აუცილებლად უნდა გადაიწიანოს კულტურულ ფორმებზედაც, რათა მუშათა კლასს შეეგებინოს და ამცხოვს, თუ რამდენად მიენებელია ადამიანისათვის როგორც თამბაქოს წევა, აგრეთვე ისეთი ჩვეულებები, რომელიც ახალი ცხოვრების მიერ უარყოფილია. ამასთანავე გადადგმულ უნდა იქნას პრაქტიკული ნაბიჯები:

1. მოწყვის თამბაქოს წევასთან მებრძოლი «სიფიზილის საზოგადოება» ყველგან.
2. ჯანმრთელობის ორგანიზაციებმა მოაწყონ ლექციები თამბაქოს ხმარების წინააღმდეგ.
3. პროფესიონალურმა ორგანიზაციებმა და სხვა კულტურულმა დაწესებულებებმა უნდა მიაციონ განსაკუთრებული ყურადღება ამ გამანადგურებელ ჩვეულებას.
4. აუცილებლად, დღეიდანვე აკრძალულ უნდა იქნას კრებებზე, დახურულ შენობებში თამბაქოს მოწევა, რადგანაც ჩვენ ქლქით დაავადებული აუარებელი ავადმყოფი გვყავს და უნდა შევიბრალოთ ისინი.

ერთის სიტყვით, თამბაქოს წინააღმდეგ უნდა ახედდრდეს მთელი საზოგადოება, ვინც ეწევა, აღარ უნდა მოსწყოს და ვინც არ ეწევა—არ უნდა შეეჩვიოს. მის მაგიერ გონიერი ადამიანი უნდა ეთაობოდეს წიგნების კითხვით, სუფთა ჰაერზე სერინობით, თეატრით, ფიზიკულტურით და სხვა. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს კომპაგნიურებსა და პიონერებს. სკოლებში მათი მიწოდება უნდა იყოს, «პიონერი არ ხწევს, არ ხვამს და არ იგინება».

რამდენადაც თამბაქოს მოწევა მტერია მთელი კაცობრიობისა, იმდენად ჩვენი მოვალეობაა გამოვუცხადოთ საერთო ბრძოლა ამ საერთო მტერს.

ნიკო იბრაიმი (მტერული)

სტალინის ნ. პირველი კოლექტივის მუშაობა

გვანამკლიარეთ ხელმძღვანელობა კოლექტივზე

თუ გადავხედვით საერთოდ ნორმ პიონერთა კოლექტივების მუშაობას, დავინახავთ, რომ ამ ბოლო ხანებში მას დიდი წარმატება ერყობა. ამის უტყუარ ფაქტს წარმოადგენს სტალინის ნორმ პიონერთა პირველი კოლექტივი. როგორც კი გაიშალა ცენტრალური ბიურო-სახლი სიტყვით მუშაობა, ამ კოლექტივის საბჭოთა მიზნად დასახა 100%-ით გაიტარებია იგი კოლექტივის მუშაობაში. ამ მიზნის განხორციელებას ხელი შეუწყვეს თვით პიონერთაგან, რომელნიც დიდის ინტუიციასთან მის ხედვს ამ საკითხს. კოლექტივი არსებობს 10 რგოლი ათ-ათი კაცის შემადგენლობით, რომლებსაც ხელმძღვანელობენ აქტიურა კომკავშირლები კოლექტივში არსებობს მრავალი წრე. ჰრა-კერვის წრე სასურველ მუშაობას აწარმოებს: ჰკრავს ტანსაცმელს (პატარებს) და სხვა. სამკითხველის წევრებით სარგებლობენ პიონერები სახელოსნოს მუშაობა ძალზე კარგია იგი აქეთებს პატარა მოდელებს და სხვადასხვა წვრილას. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ პიონერებმა თვით შეაგროვეს იარაღები (ჩაქეში, ვაზი სალაშინი და სხვა) და კიდევაც გამოიწვიეს ერთმანეთი. სამხატვრო წრე დიდ აქტიურობას იჩენს, შესწავლა პიონერებს ხატვა და სხვა. აგრეთვე ამ საქმის უფრო მკონდნები იღებენ შეკვეთებს და აღებული ფული ხმარდება მოლიანად კოლექტივის აგრეთვე იხატება დეკორაციები საღამო-წარმოადგენებისათვის ხატვენ კედლის გახეობის პლაკატებს, ლოზუნგებს და სხვას. სიმებიანი ორკესტრის წრე მომღერალთა გუნდი, ცკვის წრე, საინტოკომისია და სხვა წრეებიც დაპაქეყოფილებულად მუშაობენ კოლექტივში გამოადის კედლის გახეობა „ღუნენელი“ აგრეთვე გამოადის ხელნაწერი უფროსი: „პიონერთა სიმართლე“. გახეობი ეგება კოლექტივის მიღწევებს და ნაკლს, უფროსი კი თავსდება მოთხრობებით და სხვა.

ამავე კოლექტივში არის ოქტომბრულთა ხუთი ჯგუფი, თითო ჯგუფი ხუთი „ვარსკვლავით“. ოქტომბრულთა შორის მუშაობა კარგია; არის გასართობელი—ცეკვა, ლექსები, სიმღერები და სხვა ოქტომბრულთაგან აქვთ კედლის გახეობი „ნორჩი კლამი“ და უფროსი „ოქტომბრულთა სიმართლე“, რომელთა მუშაობაც დასაყვირადიანებულია.

თვისის კამპანიაში კოლექტივის დიდი მიღწევები აქვს. მან ქვიშეთი ვათონხა ღარიბი გლეხების მიწები და სხვა საგანაფხულო თვისანაიც არის ნაბიჯები გადადგმული. უტორნელდელის შვერთებში ეს კოლექტივი სხვას არ ჩამორჩენია, შვერთოვლ იქნა დაახლოვებით 1600 კილოგრამამდე. თავისუფალ საზოგადოების წევრები მრავლად არიან—თითქმის ყველა ჩაწერილია „რემდისის“, „თავდაცვა—ავიაციის“ წევრებად ხელმძღვანელთა განასინჯვის საქმეში სასურველი ნაბიჯი გადაიდგა. ვადახდის და რამდენიმე რგოლის ხელმძღვანელი. გამოიყო ბრიგადები, რომლებმაც მოახდინეს სურამის თემის ნ. პ. კოლექტივების გადახალისება. სტალინის ნ. პ. პირველ კოლექტივთან ჩვენს კოლექტივის სოცშეგობრებაში გამოიწვეული ჰყავს სტალინისას სიტყვათა კოლექტივები. შედგვი კარგია.

პიონერთა ორგანიზაციის მუშაობაში არსებული დეფექტები, პიონერთა მუშაობის შინაარსის ერთგვარი ჩამორჩენილობა მუშათა მასის გაძლიერებული მოთხოვნებთან შედარებით ბევრთა ასაკობრივ თავისებურებებთან, პ/კოლექტივების მატერიალური ხელმძღვანელობა და ხელმძღვანელი კადრის მომზადების დაბალი დონე კიდევ უფრო აძლიერებს იმ მნიშვნელობას, რომელიც აქვს საბჭოთა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ყურადღების მაქსიმალურად გაძლიერებას პიონერთა მოძრაობისადმი და მათ პრაქტიკულ მონაწილეობის პიონერთა მუშაობაში. ბევრთა კომუნისტური ორგანიზაციის მუშაობაში საჭიროა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ჩაბმა, პ/კოლექტივების მუშაობის გაშინაარსებია და მოწინააღმდეგე მოთხოვნებს პარტიისა და კომკავშირის ხელმძღვანელობათა გაძლიერებას, მაგრამ, როგორც გამოიკვლივით ჩანს, კოლექტივებზე მიმავრებულ უფროსებს წევრები სათანადოდ არ იცნობენ პიონერთა ორგანიზაციის მიმდინარე ამოცანებს.

ზოგიერთი კომკავშირული სამარცხვინო საქმედ სთვლის პიონერთა შორის მუშაობას, ეს კი ძალიან დიდი შეცდომაა.

მომავალში საჭიროა კომკავშირის უფრედებში გამოიყონ ორ-ორი აქტიურა და მიახლოონ ს/კ კომკავშირული კოლექტივები სათანადო ხელმძღვანელობის გასაწყვედ. გარდა ამისა, კომკავშირის უფრედები უნდა ისმენდნენ პ/კოლექტივის ხელმძღვანელების და მიმავრებულ ახანაგების საანგარიშო მოხსენებას მოშაობის შესახებ, მუშაობაში სათანადო პრაქტიკული მეთოდების მიცემით.

ზოგიერთ უფრედთან არსებობს პ/კოლექტივები, მაგრამ, საუბედროდ, არ არიან გამოყოფილი პ/კომპშავეთა ორგანიზატორები, რაც აფერხებს პ/კოლექტივებზე კომკავშირის ხელმძღვანელობას. კერძოდ ჭიათურაში ძალზე მოიყოლებდა პ/კოლექტივებში დღედ მუშაობა, მაგრამ დღესაც ძალაან მოიყოლებს პარტიის და კომკავშირის ხელმძღვანელობა. მათან კოლექტივე მისათვის არა ვაქვს ბინა, მეურჯერ მიგმართეთ ჭიათურის რაიონისკომის თავდგომარეს ამხ. ი. ფოთხაძეს, მაგრამ ყურებიც არ გაიბერტყა. მომავალში საჭიროა განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს მესამე, თაობის კომუნისტურად აღზრდას და გაძლიერდეს პარტიისა და კომკავშირის ხელმძღვანელობა.

პავლე გუნიაძე.

პიონერგანაკუთხვის სავალდისი (სიღნაღის რაიონი)

ნ/პ. ბანაკოისათვის მზადება სიღნაღის რაიონიურში დაიწყო. შემუშავდა გეგმა, რომლთაც ხელმძღვანელობა და მოქმედება რაიონში დაგზავნილი პიონერაქტივი. ადგილობრივ მოეწყო საღამო-წარმოდგენები, დატარებული იქნა ყულაბები შემოწირულობებისთვის. ზოგიერთმა საბჭოთა და კოპერატიულმა დაწესებულებამ საკმაო დახმარება აღმოგვიჩინა. აღსანიშნავია მწობელთა მონაწილეობა მოსახლეობის მუშაობაში, გაერთიანებულ კრებაზე მშობლის გამოწვევის სახით შეაქვეთ თავისი წვლილი პიონერთა ბანაკობისათვის. სოფლად ზოგან დიდ ყურადღებობას და გულცივობას იჩენენ, რაც ხელს უშლის მოსახლეობის მუშაობის სწრაფად შესრულებას. ამის საუკეთესო მაგალითს იძლევა ს. ანაგის „უპო“ და მეღვინეთა ამხანაგობა. ჩვენ არას ვიტყვი დახმარებაზე, რომ ეს შეგნებული გულგრილობა არ იყოს. „უპო“ გამგეობის თავმჯდომარემ ჯიბეში ვაცვითა რაიონიურის და პარტირაიონის მიმართვა მატერიალური დახმარების შესახებ და რატომღაც ვააჟიანრა გამგეობის კრების მოწვევა. ბოლოს და ბოლოს რასა ჰგავს ეს? უფრო აღმაშფოთებული მაგალითები იყო ს. ბოდბისხევი. ზოგიერთ პარტიულ ამხანაგს ოდნავდაც არ აინტერესებს პიონერგანაკუთხვის ცმუშაობა, რის გამო ადგილებზე ხშირია ყურადღებობის შემთხვევა.

საერთოდ საბანაკო მზადება სიღნაღის რაიონში წარმატებით მიმდინარეობს; ჯერჯერობით შევგროვილია ექვსი მანეთი.

საქორთა რაიონიურში მოაწყოს ბანაკის ხელმძღვანელ და აქტიურ პიონერთა მოკლევადიანი გადასამზადებელი კურსები, სადაც მიეცემათ ბანაკის ყოველგვარი ჩვენების და რევიმის შესწავლის საშუალება.

ბავშვობა: ხელელი.

გიორგი ლენინევი.

ჩვენი საწარმოო ლაშქრობა

სიღნაღის პიონერგანაკუთხვაში საწარმოო ლაშქრობის შესახებ საუბარი ადრევე ჩატარდა. რაიონულმა ბიურომ შეიმუშავა ლაშქრობის გეგმა და ხელშეკრულების მუხლების პროექტი. პიონერთა გაერთიანებულ კრებაზე გამოითქვა პიონერების აზრი ლაშქრობის პრაქტიკულად შესრულებისათვის, რის შემდეგად გამოიყო 6 ბრიგადა წარმოება-დაწესებულებებზე თავდასმისათვის და ხელშეკრულებების დადებისთვის. ბრიგადებმა ადგილობრივ წარმოებებში ბევრი დეფექტები აღმოაჩინეს, რაც გამოიხატება სამუშაო დღეების ვაცდენით, შრომის ხელშეკრულების დარღვევით და სხ. სიღნაღის საფეიქრო არტელში ბრიგადამ შენიშნა, რომ მუშაქალებს სოცსეზიბრებაზე წარმოდგენაც კი არა ჰქონდათ. აგრეთვე გამოიკვლიეს, რომ „სტალინის“ სახელობის სიღნაღის სტამბაში სოცსეზიბრების ხელშეკრულება ჯერაც არაა დადებული. ბრიგადები იმტრევენ საკითხები მუშებთან, ვააცენეს საწარმოო ლაშქრობის მიზანი და გეგმის შესრულება, რის შემდეგ მოაწყვეს ხელშეკრულების დადება მოზობლებთან, სადაც ითხოვდნენ, რომ: თავი გაანებონ ლოთობას, სამუშაო დღეების ვაცდენას, ასწიონ შრომის ნაყოფიერება, შეამციონ თვითღირებულება, გაუფრთხილდნ მანქანებს და სხვა. დღეს-დღეობით ხელშეკრულება წარმოება-დაწესებულებებში სრულდება, თუმცა ზოგან არღვევენ დადებულ პირობას. პიონერთა მსუბუქი ვაკლეორის ჯგუფები, მიმართვენ სათანადო ორგანიზაციას ვამოსწორებისთვის. ამ საქმით სიღნაღის პიონერებმა ვემტკიცეს პარტიასა და კომკავშირს, რომ ისინი ყოველთვის მათთან არიან და ეხმარებიან, სამრეწველო-საფინანსო მშენებლობის ფონტზე.

რედაქტორი: ხარედაქციო კოლეგია.